...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно ...Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 210 (1810)
СЕНТЯБРИИН 4
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ОЙРЫН ҮДЭРНҮҮДТЭ КУКУРУЗАЯА ХУРЯАЖА, ҺАЙН ШАНАРТАЙ СИЛОС ДАРАЯ! (1-дэхи нюур).

СССР ба ФНРЮ-гэй хоорондохи экономическа харилсаанууд тухай документнүүдтэ гар табигдаба (1-дэхи нюур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: **Б. Шатонов.** — Эгээн харюусалгатай газарнуудта ажаллана (2-дохи нюур).

Ю. Омельченко. — Гээгдэнги колхоз яагаад түрүү зэргэдэ гарааб (2-дохи нюур).

О. Раднаев. — Үнэн сэхэ ажал (3-дахи нюур).

Б. Фомин. — Хонидые үбэл хурьгалуулдаг болохо (3-дахи нюур).

САТИРЫН БУЛАН: **Р. Гармаев, Ш. Номгонов.** — Магазинай архи яахадаа һулараа б? (3-дахи нюур).

Антонин Запотоцкиин бэеын элүүр тухай мэдээсэл (4-дэхи нюур).

Парламентнууд хоорондын союзай конференциин дүнгүүд тушаа (4-дэхи нюур).

Советскэ хүдөө ажахын делегаци Канадада ошоод байна (4-дэхи нюур).

Вьетнамай Демократическа Республикын арбан жэлэй ойе Ханойдо һайндэрлэбэ (4-дэхи нюур).

ОЙРЫН ҮДЭРНҮҮДТЭ КУКУРУЗАЯА ХУРЯАЖА, ҺАЙН ШАНАРТАЙ СИЛОС ДАРАЯ!

НУХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД! Саг орой болоо. Ойрын үдэрнүүдтэ хюруу унажа, саһан орожо болохонь. Тиимэһээ бүхы кукурузаяа түргэнөөр хуряажа, шэмэтэ тэжээл ехээр бэлдэе, кукурузаар өөрын үрэһэтэй болое. Мүн ургаса хуряалгые түргэдхэжэ, таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө түргэн тоосое.

☆ ☆ ☆

Прибайкальска аймагай колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор таряа тушааха түсэбөө дүүргэбэ

Прибайкальска аймагай колхозууд болзорһоо урид, сентябриин 3-да гүрэндэ уялгата ёһоор таряа тушааха түсэбөө 102 процент дүүргэбэ. Тэрэ тоодо шэнинсэ тушааха түсэб 147,3 процент, хара таряа тушааха түсэб 144 процент дүүргэгдээ.

Мүнөө аймагай колхозууд МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэридэ таряа тушаажа, мүн гүрэндэ таряа худалдажа захаланхай.

Кукурузын эшэнүүд дээгүүр сабшагдана, ногоон эшэ намаануудынь гутаагдана

ХОРИ. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай колхозууд кукуруза хуряажа, ногоон эшэ намаануудаарнь силос даража эхилһээр хахад һара болобошье, энэ шухала хүдэлмэрие удаарuuлжа байна. Кукуруза хуряалга яахадаа удааруулагданаб гэхэдэ, ажал муугаар эмхидхэгдэнэ, машина техникэ дүүрэн хүсөөрөө хүдэлгэгдэнэгүй, юрын жатка, косилканууд хэрэглэгдэнэгүй. Илангаяа Хориин МТС-эй харьяата колхозуудта кукуруза хуряалга, силос даралга тон муугаар ябуулагдажа байна. Эндэхи колхозуудта кукурузын полинуудай гурбанайшье нэгэ хуби хуряагдажа абтаадүй. Зарим газарнуудта кукурузын ногоон эшэ намаанууд дээгүүр сабшагдана, ваалдаа хэбтүүлэгдэжэ гутаагдана, силоснэ нүхэнүүд хэдэн хоног соо дүүргэгдэнэгүй. Жэшээ болгон, «Улаан Одон» колхозые абажа харая.

Энэ колхозой гэшүүд механизаторнуудай туһаламжатайгаар үнгэрэгшэ хабар, зундаа оролдосотойгоор ажаллажа, кукурузын муу бэшэ ургаса ургуулаа. Зарим полинуудай кукурузын эшэнүүд 2,5 метр үндэртэй болотороо ургаа, заримуудтань буурсагууд бии болонхой. Эндэ мүн силоснэ барилгануудшье хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдэһэн байна. Хамта 2 мянган тонныи багтаамжатай силоснэ нүхэ, траншейнүүд баригдаһан байха юм. Теэд иимэ ехэ хүдэлмэри хээд, оролдожо, хүсэлжэ ургуулһан ургасаяа улаан-одонойхидой саг болзортонь, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абангүй байдагынь гэмшэлтэй.

...Колхозой центрын баруун хойгуур Улан-Удэ—Хори-Ярууные холбоһон тракт харгын хойто тээ кукурузын үргэн ехэ поли нэмжыжэ, ногоорон харагдана. Үглөөнэй 9 час боложо, наран дээрэхэнэ гараад, халуун элшээ сасажа байһан үе байгаа һэн. Теэд хэды орой болоошье һаань, эндэ хуряалга хэжэ байһан тааруулагдамал «Сталинец-6» «Коммунар» маркын хоёр комбайнууд полиин дунда тобойлдон зогсожо байба. Юуб гэхэдэ, һүниндөө парай газар хахалһан тракторнууд комбайнуудые шэрэхээ үшөө хүрэжэ ерээгүй байгаа.

Иимэ орой болотор комбайнуудаа юундэ зогсоожо байнат, кукуруза хуряалгатнай яатараа удаарааб гэжэ хоёрдохи тракторна бригадынхидһаа асуухада:

—Бидэнэршье, тракторнуудшье, минии байгаагүйлди: парай газар хахалжа байнабди,—гэжэ харюусанад.

Үнэндөө хадаа тракторнууд парай газарые сүлөө забдагүйгөөр хахалжа байһан бэшэ, сэхынь хэлэхэдэ, Хориин МТС-эй хоёрдохи тракторна бригадынхид, тон түрүүндэ бригадир нүхэр Аюшеев ажалаа эмхидхэжэ шаданагүй, кукурузын бүхы удхашанарые тооногүй.

Полиин нэгэ хажууда хадагдаһан 20 гаран гектар газар дээрэ кукурузын узуур эшэнүүд 35 сантиметр, зариманиинь хахад метр үндэрөөр тайрагдашанхай ёрбойлдожо һууба. Тэдэнэй дундуур эндэ тэндэ комбайнаар хадагдаһан кукурузын ногоон эшэ намаануудые ногооншье гэхэнь бэрхэтэй: дээгүүрээ шаралшоод, дундаа хар алшоод, набтайлдажа газартаа няалдашоод хэбтэнэ. Ваалнуудай хажууда ошожо, худхажа үзэхэдэ, дээгүүрээ аяр хаташаһан, дундаа үжэжэ гутажа байһан байба. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр 2—3 хоногой саана хадагдаад, силоснэ нүхэнүүдтэ зөөгдэжэ, дарагдаагүй хэбтүүлэгдээ. Полиин нэгэ захада хэды хоногой хадагдаһан кукурузын эшэ намаануудые кузовгүй, хойноо прицептэй «ЗИС-5» маркын автомашинада хэдэн хүнүүд ашажа байба. Асаар машинынгаа прицеп дээрэ тээгээд, саашалхадань һүүлээрнь ябахада комбайндаа хэршэгдэжэ үйрэһэн эгээ шэмэтэй эшэ намаануудынь газартаа үлэшэһэн байна.

—Юундэ иимэ дээгүүр хаданат, сабшагдаһан эшэ намаануудаа юундэ иимэ үнеэр нүхэ траншейнүүдтэз дарангүй байнат? — гэжэ «Коммунар» маркын комбайнай хажууда байһан хүнһөө асуухада:

—Дээгүүр хадаагүйдэ комбайнмнай хахана, эбдэрнэ. Сабшагдаһан ногоон эшэ намаанууд юундэ силослэгдэнгүй хэбтэнэб гэжэ хэлэхэ болоо һаа, колхоз шэрэжэ, силослэжэ хүшхэрөөгүй гээшэ аабза,—гэжэ тэрэ һэнгэргүйгөөр харюусаба.

Һүүлдэ мэдэхэдэ, энэ нүхэр хоёрдохи тракторна бригадын бригадир Гарма Аюшеев өөрөө мүн байһан байгаа.

Тиихэдэ эдэ хоёр комбайнуудай барабанайнь шүдэнүүд эбдэрхэй, кукурузын эшэ намаануудые томо томоор, заримыень бүхэлеэр тооной гаргана. Теэд тэдэнэр силосорезкээр хэршэгдэнгүй, тэрэ зандаа силослэгдэнэ.

Тиихэдэ нүгөө «Сталинец-6» маркыншье комбайн урагшаа ябанагүй. Тэрэнние комбайнер Базар Цыреиндоржиев жолоододог. Хоёр агрегадууд үдэр соо тус тустаа 4—4 гектарай кукуруза хуряаха түсэбтэй аад, үдэ наран болоһон хойно хүдэлөө боложо, хоюулаа арайхан гэжэ 4—5 гектар хадана. Энэ хоёр агрегадуудта хамта арбаад хүнүүд табигданхай. Хэрбээ тэдэниие гараар сабшуулаа хада үдэр соо 2 комбайнуудай хэдэгһээ холо ехые унагааха байгаа.

Колхозой центрын хажуу тээ тус тустаа оройдоо 34 тонныи багтаамжатай 3 нүхэнүүд арбаад хоног соо дүүргэгдэжэ ядаад байна. Энэ саг соо арайхан гэжэ хоёр нүхэниинь дүүргэгдээд лэ, 3-дахинь хэдэн үдэрэй турша соо яашье дүүргэгдэжэ ядашоо. Заабариин ёһоор силоснэ траншей гү, али нүхэн шадаалһаа богони болзорто, нэгэ үдэр соо дүүргэгдэхэ ёһотой. Теэд эндэ силоснэ нүхэнүүд хэдэн хоног соо дүүргэгдэнгүй байжа, шанар муутай, али оройдоошье хэрэгээ барагдаһан силос дарагдана. Һайнаар дараагүй, шэглээгүй байһан дээрэһээнь түрүүшын нүхэнүүд доошоо ехээр һуужа байнхай.

Иигэжэ куруруза хуряалгые ехээр унжагайруулжа байһанай гэмээр колхоз 150 гектарайнгаа оройдоол 85-ыень сабшаад, арайхан гэжэ 70 гаран тонно силос дараад байна. Сабшагдаһан ехэнхи полинуудай ногоон эшэ намаанууд ваалдаа хэбтэһээр. Иимэ ушарай болоод байхада колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбикжапов, партийна организациин секретарь нүхэр Плешков гэгшэдэй ямаршье хэмжээ абадаггүй, һанаа амар ябадагынь гайхалтай.

Мүн тэрэшэлэн МТС-эй харьяата Хрущевой (түрүүлэгшэнь нүхэр Борисов), Молотовой (түрүүлэгшэнь нүхэр Грехов) нэрэмжэтэ колхозууд кукуруза хуряалгаяа удаарuuлжа байна. Эдэ колхозуудта мүн лэ улаан одонойхидто адли кукурузын эшэ намаанууд гээлтэ хоролтодо оруулагдана, силос шанар муутайгаар дарагдана.

Кукурузаар силос дараха шухала хүдэлмэриин таһалдуулагдажа, машинануудай зогсожо байхада Хориин МТС-эй директор нүхэр Балдаев, главна инженер нүхэр Жанаев, главна агроном нүхэр Смолкина гэгшэд яаралтай хэмжээнүүдые абанагүй.

Кукурузын полинуудые саг болзортонь хуряажа, малдаа шанар һайнтай шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ тушаа партиин айком болон аймгүйсэдком яаралтай хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Ц. Дандаров,
манай корреспондент.

☆

Иволгын аймагай колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор таряа тушааха түсэбөө республика доторoo эгээн түрүүн дүүргэһэн байна. Тус аймагай «Коминтерн» колхоз гүрэндэ таряа тушааха уялгаяа болзорһоонь урид дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур таряа тушаажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус колхозой Д. Ц. Гырыловэй хүтэлбэрилдэг сортировочно бригада гүрэндэ тушаагдаха таряа автомашинада ашааджа байна.

И. Денисовэй фото.

☆ ☆

Комбайнууд эбдэрнэ, зогсоно

Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн МТС республика доторoo хуушан, томохон МТС-үүдэй нэгэниинь юм. Эндэ 60 комбайн гэхэ гү, али колхоз бүхэндэ арбаад комбайн хүртэдэг. Тиимэһээ эндэ таряа хуряалгые богонихон болзорто, шанар һайнтайгаар үнгэргэхэ арга боломжо гүйсэд бии. Теэд комбайнууд заһабарилга муутай байһан, мүнөө поли дээрэ техническэ харууһалга муутайгаар ябуулагдадаг дээрэһээ ехэнхи сагаа эбдэржэ зогсоно. Энэ жэлдэ 2300 гаран гектарай таряа хуряаха Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо 7 комбайн эльгээгдээд, хэдэн хоног соо өөдтэй юумэ хэбэгүй. Комбайнернууд Т. Кушнарев, А. Андреев, С. Назаров гэгшэд поли дээрэ гараһанһаа хойшо ехэнхи сагаа машинануудаа заһабарилжа үнгэргэнэ. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилхэеэ ерэһэн комбайнер нүхэр Будажапов ургаса хуряалгада гараһанһаа хойшо «Коммунар» комбайнаар оройдоол 30 гектарай ургаса хуряагаа. «Улаан Шулуутай» колхоздо хүдэлмэрилжэ байһан комбайнернууд Б. Норбоев, Н. Эрдынеев, Б. Будажапов, Б. Бимбаев, Д. Боднев гэгшэд дүрбэн үдэр соо бултадаа 40 гектар намарай хара таряа хуряаба. Тэдэнэй хэһэн хүдэлмэрие тооложо үзэхэдэ, үдэр соо комбайнова нэгэ агрегат оройдоол 2,5 гектарай ургаса хуряаһан байна.

Ургаса хуряалгын эхилхэтэй сасуу гүрэндэ таряа тушаалгые үргэн далайсатайгаар ябуулжа захалха хэрэгтэй байгаа. Теэд Хонхолойн МТС-эй харьяата колхозууд гүрэндэ таряа тушаажа һая һая захалжа гү, али зариманиинь үшөө захалаадүй зандаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой тогууд дээрэ хэдэн зуугаад центнер таряан сугларшоод, гүрэндэ тушаагдангүй хэбтүүлэгдэнэ.

МТС-эй машина техникэ яахадаа бүтээсэ багатайгаар хүдэлгэгдэнэб гэхэдэ, механизаторнуудай, тон түрүүндэ, комбайнернуудай дунда мүрысөөн эмхидхэгдээгүй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй.

— Манай бригадада ядахын сагта газетэшье ерэдэггүй, хуряалгые шамдуулха тушаа МТС-эй дирекциинишье, колхозой правлениинишье зүгһөө хэмжээн абтанагүй,— гэжэ Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилжэ байгаа шэгнүүршэн, коммунистка нүхэр Базаржапова мэдүүлнэ. Таряа хуряалгые шамдуулха тушаа МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд, тусгаарлабал, директор нүхэр Деньгин, главна инженер нүхэр Кучумов гэгшэд бодото хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Б. Дымбрылов, манай корр.

Таряа ехээр һохино

Һүүлэй үдэрнүүдтэ «Байкал» колхозой полинууд дээрэ Федор Перфильевэй жолоододог «С-4» маркын самоходно комбайнын хүнхинэхэ абяан үглөөгүүр эртэһээ эхилээд, үдэшэ орой болотор замханагүй. Үргэлжэ ехэ бэшэ, харин хэһэг хэһэг, ой модотой полинууд дээрэ хадажа байбашье, түрүү комбайнер үдэр бүри нормоёо холо үлүүлэн дүүргэжэ, 8 гектарай орондо 15 гектар хүрэтэр таряа хуряана. Нүхэр Перфильев таряа гээлтэ хоролтодо оруулхагүйн тулада комбайндаа ороохо суглуулдаг хайрсаг хэнхэй, доогуур хадана. Тингэжэ тэрэ түрүүшын хэлэн үдэр соо 96 гектар таряа хуряажа, 1152 центнер гэхэ гү, али гектар бүриһөө 12 центнер шахуу таряа сохёо.

—Би гансашье ехэ таряа хадахын түлөө бэшэ, харин таряа ехээр сохихын түлөө тэмсэнэб,—гэжэ нүхэр Перфильев хэлэнэ.

Туһалагша нүхэр Трескинтэеэ хамта хоюулан комбайндаа техническэ харууһа һайнаар хэжэ ябадагай ашаар тэдэнэр поли дээрэ гараһанһаа хойшо машинаяа нэгэтэшье зогсоогоогүй.

В. Непомнящих.

...ТИЙНА ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛДЭ ЭРХИМ ҺАЙНААР БЭЛЭДХЭЕ!

...үрэхэгүй болоод байхада, ...ой октябриин 1-һээ бүхы ...рнай—хүдөө нютагуудта... городуудташье—партийна ...й шэнэ жэл эхилхээ бай...

...йна һуралсалай ябаса, тэ...жалтань һуралсалай шэнэ ...араар бэлэдхэһэнһээ ни...ыдаха байна.

...жэл манай республикын ...организацинууд партийна ...хүтэлбэрилхэ хэрэгээ за...тээр һайжаруулһан байгаа. ...а жэлэйхидэ орходоо эр...үлүү пропагандистнууд по...линуудта, кружогуудта ...найд. Экономическа эрдэм ...агын пропаганда, марк...ленинскэ һургаалые бэеэ ...шудалагшадта туһаламжа ...хай. Парти ба правитель...тоолнууд нютагай эрхэ ...й нягта холбоотойгоор, ...өөр шудалагдадаг болон... ...тийна һуралсалые хүтэлбэ...рэгэй зарим тэдыгээр һай...й ашаар манай кадрнуудай ...дэрэлынь дээшэлбэ. Тиин, ...КПСС-эй ЦК-гэй январска ...эй тогтоолые, СССР-эй Вер...Соведэй хоёрдохи сессиин ...рнүүдые гүнзэгыгөөр шу..., тэдэ тогтоолнуудай ... эмхидхэхэдэнь манай ...дта ехэ туһа хүргэһэн байна. ...й хамта, нёдондо жэлдэ ...һуралсал ехэнүүд дутаг...тай байһан юм. Партийно...й сетине бүридүүлгэ нё...рөө бүтэлгын харгы руу ...а, һайн дуранай ёһон гээ...айруулагдажа, зарим пар...танизацинуудта (Хэжэнгэ, ...Заиграй гэхэ мэтэ) орой...алшьегүй, бэлэдхэлшьегүй ...даагаад һуралсанабди гэ... коммунистнууд энээгээр ...а хээд байбад. Политһур...һуралсаха хүсэлтэй комму...дай хэды олон байбашье, ...эбэрэй, Байкало-Кударын, ...аймагуудта тиимэ нэгэшье ...байгуулагдаагүй һэн. Оло...ржогууд ба политһургуули...занятинуудынь таһалдадаг ...мүн тэдэ занятинуудынь уд...алаар олон дутуу дундатай...гото ажабайдалһаа, комму...иэ байгуулалтын практика...арангяар, хооһон хубхай ...алгэ болгон үнгэргэдэг ...д үзэгдэдэг һэн. КПСС-эй ...окомууд ба айкомууд бэеэ ...һурагшадта зорюулан лек...лидхэлнүүдые уншалга, кон...уудые, хөөрэлдөөн ба тео...э конференцинүүдые үсөөн ...эг байгаа.

...шье зарим партийна орга...ууд нёдондонойнгоо эдэ ду...уудые дахин дабтахаяа һа...уралсалай шэнэ жэлдэ бэ... тон удаанаар ябуулна.

...артиин обкомой бюро хадаа ...гэгээрэлэй системэдэ һу... шэнэ жэлдэ бэлэдхэлгээр ...организацинуудай зорил...тухай тогтоол гаргаһан бай... Энэ тогтоолой ёһоор ...гэхэ, диалектическэ ба историческа материализм, экономическа асуудалнуудые шудалха кружогуудай хажуугаар, В. И. Ленинэй ажаябадал ба ажал-ябуулга үзэхэ кружогууд байгуулагдаха ёһотой. «Политическэ эрдэмэй үндэһэ һуурие шудалха» хүсэлтэй коммунистнуудта гэжэ политһургуулинуудые бии болгохо, тон ойлгосотойгоор уншагдаха лекцинүүдэй түсэб зохёогдохо, мүн энэ номые бэеэ даагаад үзэхэеэ хүсэгшэдтэ зорюулан консультацинууд ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ гэжэ хараалха байна. Гадна, үдэшын партийна һургуулинуудые гансашье аймагай центртэ бэшэ, мүн МТС-эй зононуудта байгуулхада болохо, тиихэдээ тэндэ гол түлэб МТС-эй парторганизацинуудай секретарьнуудые, бусадшье эдэбхитэдые, колхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые хабаадуулха хэрэгтэй.

Партийна комитедүүд хадаа һуралсалай жэлэй эхилхын ойртоһые бүримүһэн ойлгожо, энээндэ бэлэдхэлые өөһэдынгөө нарин нягта хиналта доро абажа хүтэлбэрилхэ ёһотой болоод байна. Политһургуулинууд ба кружогуудые бодомжотой һайнаар бүридүүлхэтэйгээ хамта, партийна библиотекэнүүдэй дэргэдэ лекторинуудые эмхидхэхэ, тэдээнэй хүдэлмэриин түсэб зохёохо, лекториин база дээрэ теоретическэ семинарнуудые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Бэеэ даагаад шудалагшадта туһалхын тулада эрдэм ехэтэй хүнүүдэй дундаһаа пропагандистнуудые томилхоёо мартаха ёһогүйбди. Партийна библиотекэнүүдэй дэргэдэ, мүн холын партийна организацинуудта консультпунктнуудые байгуулха, тэдэнэй хэхэ хүдэлмэрие заажа үгэхэ шухала байна.

Пропагандистнууд, лекторнүүд ба консультантнууд хаана баталагдаагүй һэм, тэдээниие тон ойрын үдэрнүүдтэ айкомуудай бюро дээрэ баталха, КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй материалнуудаар сентябрь соо тэдээнтэй семинар үнгэргэхэ, мүн һуралсалай шэнэ жэлдэ хэхэ хүдэлмэри тухайнь пропагандистнуудай, лекторнүүдэй, консультантнуудай суглаа үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Партийна организацинууд, тэдээнэй партийно-гэгээрэлэй сеть, агитаторнууд хадаа КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй материалнуудые коммунистнуудай, бүхы ажалшадай гүнзэгыгөөр шудалхада тусгаар анхаралаа хандуулха зэргэтэй. Пленумэй материалнуудаар һуралсалай жэлэй эхилэмсээр гү, али урданшье 3—4 заняти үнгэргэгдэхэ байна. Гадна, тэрэ материалнуудаар теоретическэ хөөрэлдөөн, семинар гэхэ мэтые партийно-ажахын эдэбхитэдтэ зорюулан үнгэргэбэл зохистой.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, һуралсалай ерэхэ жэлдэ гүнзэгы удха шанартай хэшээл занятинуудые үнгэргэжэ, коммунистнуудайнгаа теоретическэ хэмжээе, үйлэдбэриин ба политическэ эдэбхиие улам дээшэнь үргэхэ гээшэ—партийно-гэгээрэлэй талаар тон шухала зорилго мүн.

...Р ба ФНРЮ-гэй хоорондохи экономическа ...рилсаанууд тухай документнүүдтэ гар табигдаба

...бриин 1-дэ Кремлёвско Ехэ ...ю экономическа асуудалнуу...тээ хэһэнэй һүүлээр зохёог...окументнүүдтэ гар табигда...эй урда тээ августын 23-һаа ...ин 1 хүрэтэр ФНРЮ-гэй Гүйсэдхэхы вечын түрүүлэг...огшо Светозар Вукманович...рүүтэй Югославиин Ара...ративна Республикын Пра...ын экономическа делега... СССР-эй Министрнүүдэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи ор... И. Микоян түрүүтэй Совет...листическэ Республиканууд...ай Правительствын эконо...делегациин хоорондо хэл...эгдэһэн байгаа.

...вска талаһаа Светозар ...ич-Темпо, Советскэ тала... И. Микоян эдэ документ...р табиба.

...Каганович, Г. М. Маленков, ...рвухин, М. З. Сабуров, М. А. ...химическэ промышленнос...истр С. М. Тихомиров, Үн...аллургиин министр П. Ф. ...Экономическа харилсаануу...р главна управлениин на... К. И. Коваль, Гадаадын ...эй министрын орлогшонор ...нецов ба В. А. Зорин, Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшонор С. А. Борисов ба П. Н. Кумыкин, СССР-эй госпланай түрүүлэгшын орлогшо Г. П. Косяченко, СССР-эй госэкономкомиссиин түрүүлэгшын орлогшо П. В. Никитин, СССР-һээ ФНРЮ-дэ байдаг торгпред Я. И. Красюк, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын ба Гадаадын худалдаа наймаанай министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд гар табилгын үедэ байлсаба.

Югославска талаһаа гадаадын хэрэгүүдээр гүрэнэй секретариин орлогшо Хасан Бркич, гадаадын хэрэгүүдээр гүрэнэй секретариадай гүрэнэй советник Ненад Попович, гадаадын хэрэгүүдээр гүрэнэй секретариадай советник Владимир Сайчич, экономическа түсэблэлгын асуудалнуудаар союзна управлениин советник Эрвин Шаламон, союзна гүйсэдхэхы вечын дэргэдэхи гадаадын худалдаа наймаанай талаар гүрэнэй секретариадай советник Владимир Радоевич, гадаадын хэрэгүүдээр гүрэнэй секретариадай секретарь Младен Божич, мүн тэрэшэлэн ФНРЮ-һээ СССР-тэ байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол Добривое Видич болон посольствын хүдэлмэрилэгшэд гар табилгын үедэ байлсаба.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Эгээн харюусалгатай газарнуудта ажаллана

Улан-Удэ городой промышленна предприятинуудай дунда продукци үйлэдбэрилхэ талаар табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн түрүү фабрика, заводууд болон олзоборилгын артельнүүд олошоржо байна.

Тэдэнэй нэгэн—«Металлоширпотреб» заводой коллектив валовой продукци үйлэдбэрилхэ табанжэлэйнгээ түсэбые бүри июлиин 2-то сүм дүүргэжэ, республикын нютагай промышленностиин предприятинуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һууриие эзэлбэ.

Заводойхид үйлэдбэриин технологиие нарижуулгада ехэ анхарал хандуулһан байна. Һүүлэй хоёр—гурбан жэлэй туршада тус завод хэдэн шэнэ зүйлэй продукци үйлэдбэрилдэг болоо. Жэшээнь, ороной хүдөө ажахые саашадань эрид хүгжөөхэ зорилгын табигдаад байхада, заводой коллектив энэ хүндэтэ хэрэгтэ өөһэдыгөө хубитые оруулалсажа, колхозуудта шухала хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдые—стогометательнууд, зернопультнууд, бетономешалкануудые түрүүшынхеэ үйлэдбэрилжэ захалһан байна. Мүн нёдондо жэл заводойхид панцерна сеткэтэй, никелированно оронуудые гаргажа эхилһэн юм.

Эдэ амжалтанууд хадаа заводой коллективэй, эндэхи партийна эхин организациин үүсхэл оролдолгын ашаар туйлагдаа. Заводой коммунистнууд бултадаа үйлэдбэриин түрүүшүүл юм. Тэдэнэр өөһэдынгөө эршэтэ ажалаар коллективэйнгээ бүхы гэшүүдтэ жэшээ харуулна. Коммунист К. Брянский шэрэм шудхалгын цехтэ вагранщигаар ажаллаха зуураа, вагранна пеэшэнгые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, нормоёо үдэр бүри 150—160 процент дүүргэнэ.

Коммунист Ф. Бурчевскиин хүтэлбэрилдэг бригада стогометательнуудые хабсаргадаг юм. Бригадын гэшүүд булта нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ. Электрогагналгын цехтэ коммунист В. Кульков эрхим ажалаараа шалгарһан байна.

Партийна организаци коммунистнуудаа үйлэдбэриин шухала һалбаринуудта хубаарилан табижа шадаһаниинь һайшаалтай байна. Тус парторганизациин 17 коммунистнуудай 15-иинь гол түлэб цехүүдтэ ажаллана. Завод 4 цехтэй, цех бүхэндэ 3—4 коммунистнууд ажалладаг байна. Тэдэнэр даалгагдаһан участогтаа эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха талаар цехын хүтэлбэрилэгшэдтэ туһалдаг.

Заводой хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Пленумэй шиидхэбэринүүдые хүдэлмэришэдтэ гүнзэгыгөөр ойлгуулхын тула партийна организаци эгээн түрүүн агитаторнуудай семинар үнгэргөө. Пленумэй шиидхэбэринүүдээр хөөрэлдөө хэхэдээ хайшан гэжэ тэрэниие ойлгосотойгоор, һонирхолтойгоор үнгэргэхэ тухай семинар дээрэ хэлсэгдэһэн байна.

Эндэхи коммунистнууд булта агитаторнууд юм. Тэдэнэр семинарай һүүлдэ даажа абаһан участогтаа хөөрэлдөө хэжэ, хүдэлмэреэ һайжаруулха, дутагдалнуудаа дары усадхаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын тулада юу хэхэ, ямар хэмжээ абаха тухай тодорхойлоо. Иимэ хөөрэлдөөнүүдые участок бүхэндэ үнгэргэһэнэй һүүлээр цех бүхэндэ хүдэлмэришэдэй хамтын суглаан зарлагдаа. Суглаан дээрэ хүдэлмэришэд үйлэдбэреэ нарижуулха, предприятиингаа арга боломжые ашагтайгаар хэрэглэхэ тухай дурадхалнуудые оруулһан, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байха юм. Тиин цех бүхэндэ үйлэдбэриин технологиие нарижуулан һайжаруулгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээ-ябуулганууд зохёогдоһон байна.

Цехүүдэй олон тоото хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар табигдаһан хэмжээ-ябуулгануудай үндэһөөр ниитэ-заводской хэмжээ-ябуулга зохёогдоһон байна. Тэрэниие зохёоходоо заводойхид предприятияа саашадань үргэдхэхэ, шэнэ станогууд, түхеэрэлгэнүүд болон арга методүүдые нэбтэрүүлжэ, заводой техническэ зэбсэгжэлгые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэри эмхидхэлгые һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулаа.

Мүнөө заводой коллектив хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа бэелүүлжэ байна. Заводойхид партиин XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, өөһэд хоорондоо мүрысэнэ. Партийна организаци профсоюзай заводской комитедтэй хамта социалистическэ мүрысөөе һайнаар хүтэлбэрилжэ, предприятиин 1955 оной түсэбые ноябриин 1-дэ дүүргэхын тула оролдолго гаргана. Энэ зорилгые бэелүүлгэдэ коллективэй хамаг эршэ хүсэн элсүүлэгдэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ электрогагналгын цехынхид мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр мүнөө түмэр бочконуудые үйлэдбэрилгын технологиие шэнэдхэхын тула бэлэдхэл хэнэ. Урдань бочконуудые нэгэ нэгээрнь хэдэг байгаа. Мүнөө тэдэниие поточно аргаар хэдэг болохонь. Энэ продукциие поточно аргаар хэдэг болоһоной ашаар үйлэдбэриин талмай дээрэһээ урданайхиһаа 2 дахин ехэ продукци абтаха юм.

Шэрэм шудхалгын цехтэ томо кран тодхогдобо. Энэ кранаар томо шудхалаануудые үргэхэ юм. Тиигэжэ энэ участогтахи ажал ехэтэй хүдэлмэри хүнгэдхэгдэһэн байна.

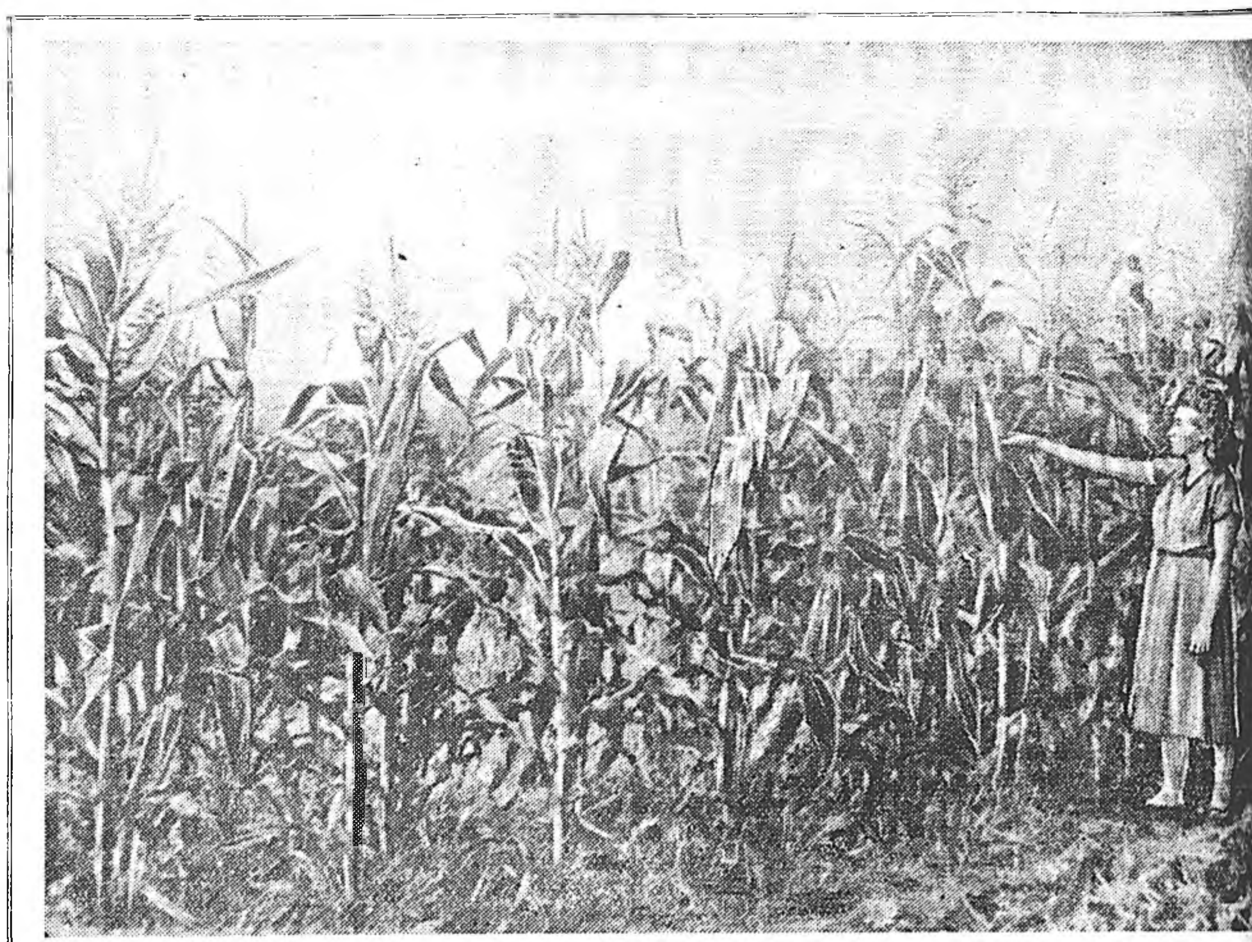
Заводой эрхим хүдэлмэрилэгшэд —токарь Фищук, формовщик Федосеев, слесарь Ковелин, электрогагнууршан Кульковой ажалай дүй дүршэлые шэнжэлэн согсолжо, тэрэниие олоной шадабари болгохын тула тусхай һуралсал эмхидхэгдэбэ.

Хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудай хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһаниие шалгажа үзэхын тула партийна бюрогой үүсхэлээр тусхай бригада эмхидхэгдэнхэй. Һаяар тэдэнэр шалгалта хэжэ ямар дутуу дундануудые элирүүлһэн тухайгаа партийна нээмэл суглаан дээрэ тоосохо байна.

Тус предприятиин коллектив эдэ үдэрнүүдтэ туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. Коммунистнууд социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Тиигэбэшье, парторганизациин хүдэлмэридэ зарим тэды дутагдалнууд бии. Партбюрогой секретарь нүхэр И. Округин социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргалгые һайса эмхидхээгүй. Тиимэһээ заримдаа хэдэн үдэр соо показателиин доскада хүдэлмэришэдэй нормоёо али зэргээр дүүргэһэниинь бэшэгдэнэгүй, заримдаа үйлэдбэриин түрүүшүүлэй гаргаһан үүсхэл саашадаа дэмжэгдэнгүй үлэнэ. Жэшээнь, һаяшаг электрогагналгын цехын коммунистнууд үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ, ажаллажа байһан газартаа ариг сэбэрые сахиха гэһэн үүсхэл гаргаһан байгаа. Парторганизаци энэ һайшаалта үүсхэл тухай нэгэ дахин «Молнидо» бэшээд лэ орхижорхёо.

Партийна организаци ажахын асуудалнуудта анхаралаа ехээр табижа, хүдэлмэрилэгшэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл оролдолгые толгойлон Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын тула улам эршэмтэйгээр оролдохо ёһотой.

Б. Шатонов.

Үнгэрэгшэ хабартаа Бурят-Монголой зооветинститутай студентнүүд ургамалые шэнжэлхэ кафедрые даагша хүдөө ажахын наукануудай кандидат Николай Васильевич Барнаковой хүтэлбэри доро һуралсалай-туршалгын участок дээрээ «Северо-Кавказская» гэжэ сортын кукуруза тариһан юм. Тэрэ кукуруза мүнөө 2,86 метр үндэр ургаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һуралсалай-туршалгын участок дээрэ ургуулагдаһан кукуруза.

Л. Хайдоровай

Һайн шанартай силос дарана

Мүнөө Яруунын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ, таряа хуряалгын, силос даралгын, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд зэргэ ябуулагдажа байна. Энэ жэлдэ тус колхозойхид малдаа элбэг ехэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэжэ абахын тулада мүнөө силос даралгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулжа байнхай. Үнгэрэгшэ хабартаа тариһан кукурузань биража ургаагүй. Тиибэшье, колхознигууд механизаторнуудай туһаламжаар кукурузынгаа ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр, наринаар хуряажа, шанар һайнтай силос дарана. Мүнөө хамта 150 тонно һайн шанартай силос дарагдаа. Гээлтэ хоролтогүйгөөр, һайнаар хуряажа байһанай ашаар кукурузын гектар бүриһөө 60—70 центнер силостэ оруулагдаха ногоон эшэ намаанууд хуряагдана.

Кукурузын полинуудые хуряажа, силос даралгын бүхы хүдэлмэринүүдые хүтэлбэрилжэ байһан ветеринарна фельдшер Гомбо Аюровай оролдосотой ажалые тэмдэглэхэ шухала. Тиихэдэ колхозуудта туһалхаяа городһоо ерэһэн нүхэд Васильев, Плотников гэгшэд үдэр бүри нормоёо үлүүлэн дүүргэжэ, эрхим ажалай жэшээ харуулна.

Д. Буянтуев.

Колхоздо туһална

Үнгэрэгшэ хабартаа Зэдын аймагай Үшөөтэйн МТС-эй конторын хүдэлмэрилэгшэд шефтээ абаһан Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 125 тонныи багтаамжатай силоснэ гурбан набтар башни барижа үгөө һэн. Мүнөө кукурузын ургаса хуряалгын үедэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд шефтээ абаһан колхоздоо ошожо, силос дараха хүдэлмэридэнь туһална. Тэдэнэр хабартаа 3 башни соогоо өөһэдөө си... жа дүүргээ. Кукурузын ног... намаануудаар хамта 375 то... шанартай силос дарагдаа.

Колхознигуудай баясхал... тэһэн эдэнэр үшөө 125 то... даража үгэхэ уялга абаад... хи башни соо силос дара... ба.

Г. С...

Республикын аймагуудта үбһэ хуряалгын ба тэ... бэлэдхэлгын ябаса тухай 1955 оной августы... 31-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэ сабшалга	Үбһэ һурилэлгэ	Силос...
Байкало-Кударын	115,2	98,8	
Кабанскын	108,2	96,9	
Прибайкальска	107,2	97,4	
Закаменай	103,0	92,8	
Кударын	98,7	92,3	
Иволгын	89,2	93,5	
Түнхэнэй	88,9	97,4	
Ториин	87,8	89,0	
Сэлэнгын	86,0	93,7	
Тарбагатайн	84,3	97,0	
Кяхтын	75,8	93,8	
Курумканай	75,2	96,8	
Занграйн	70,4	90,5	
Бичурын	70,2	96,0	
Яруунын	68,7	70,8	
Хориин	65,7	81,6	
Баргажанай	65,5	95,0	
Хэжэнгын	62,8	72,9	
Мухаршэбэрэй	58,2	95,5	
Зэдын	58,0	90,7	
Баунтын	24,0	90,9	

„Агитаторай блокнодой" ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһаг «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ, 16-дахи номер хэблэлһээ гаргаба.

«Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай элидхэлээр СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан тогтоолоор блокнодой түрүүшын хуудаһан эхилнэ.

Хөөрэлдөөндэ хэрэглэгдэхэ материалнууд гэһэн бүлэг соонь: А. Кузьминай «Ургасаяа эмхитэйгээр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряае», А. Ханьковскиин «Таряанай гээлтэ хоролтотой тэмсэхэ шухала арга», В. Гавычевай «Шахтёрой үдэр», Я. Кадулиин «Корейн сүлөөлэгдэһөөр 10 жэлэй ой» гэһэн статьянууд толилогдоо.

Хөөрэлдөө хэхэдээ хэрэглэхэ гэһэн бүлэг соонь «Советскэ арад табадахи табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ» (тоо ба баримтанууд) гэһэн статья хэблэгдэһэн байна.

Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадагшадай дүй дүршэлһөө

Гээгдэнги колхоз яагаад түрүү зэргэдэ гарааб*)

Ю. ОМЕЛЬЧЕНКО,
Ленинградска областиин Кингисеппскэ районой Димитровэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ

Нүхэд! Һүүлэй үедэ Димитровэй нэрэмжэтэ колхоз тушаа хэблэлдэ ходо бэшэгдэдэг болоо. Ниитын анхаралые тэрэ юундэ тиитэрээ хандуулдаг болооб гэхэдэ, хоёр жэлэй саада тээ энэ артель Ленинградска область дотор эгээл гээгдэнги ажахы байһан аад, мүнөө хүгжэлтын үргэн ехэ замда гаранхай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ манай тосхон барандаа шахуу галдагдаһан, үйлэдбэриин барилганууд хяа һамна татагдаһан байна. Энэ хадаа колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта тон ехэ гай тодхор ушаруулаа. 1952 ондошье гектар бүриһөө миил 6 центнер орооһото культурануудай ургаса, 10 центнер овощь, 3,3 тонно хартаабха абтаһан байха юм. Һаамхай үнеэн бүриһөө жэл соо дунда зэргээр 900—1100 килограмм һүн һаагдадаг байгаа. Эдлүүриин газарай гектар бүриһөө 175 түхэригһөө дээшэ бэшэ олзо доход ородог һэн. Малажалай ба таряанажалай продукци худалдагдажа, 1952 ондо миил 400 мянган түхэриг олзо ороо. Колхознигуудай ажалта үдэртэ тон бага юумэ хубаагдаһан юм.

Иимэ байдалтай саашадаа эбсэшэгүй болоо һэн. Тиин колхоз богони болзор соо гээгдэлһээ гаража шадаа.

Гээгдэлһээ яажа гараһан байнаб? Энээниие тайлбарилхын тулада энэ колхоздо өөрынгөө ерэһэн тухай хэлэхэмни. Би Армавир городто ажаһуудаг һэм. Урдань хүдөөдэ оройдоошье ажаһуугаагүй һэм, мүн хүдөө ажахыешье мэдэхэгүй байгааб. Ленинградска университет дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр зунай практикада байхадаал тус колхозые мэдэхэ болоо һэм.

Артелиин иимэ муу байдалда ороод байхадань бэеэ абаад һанаа амар байжа болохогүй байгаа бэлэй. Колхознигуудтай хөөрэлдэдэг һэм. Тэдэнэй дунда артелиин хэрэгэй түлөө һанаа сэдьхэлээ зободог хүнүүд олон байба. Тэрэл үедэ тэдэнэртэй хамта хүдэлхэ дурамни хүрөө һэн. Тиигээд артелиин гэшүүн болгожо абыт гэһэн мэдүүлгэ үгөөб. Колхознигууд намайе гэшүүн болгожо абаад, уданшьегүй түрүүлэгшээр һунгаа һэн. Колхозой хамтын суглаан дээрэ зарим колхознигууд намайе залуу, бирахагүй ха гэжэ һанаһан байгаа. Гэбэшье, суглаан намайе түрүүлэгшэ болгон һунгаа һэн.

Тиигэжэл 1952 оной декабриин 17-до түрүүлэгшэ болоһоноймудаа тээ хоёр неделиин үнгэрөөд байхада малай тэжээл дууһаа бэлэй. Тэжээлгүйдөөд малнай үхэхэнь гэжэ олон хүн һанаһан байгаа. Энэ бэрхэшээлһээ яажа гараха аргаяа бэдэрхэ саг ерээ һэн. Колхозой эдэбхитэдэй зүбшөөлэй ёһоор набшаһата тэжээл бэлдэжэ эхилээбди. Малаа шалгажа, заримыень голожо илгаа һэмди. Тэдэниие худалдажа мүнгэн болгоод, тэрээгээрээ үбһэ тэжээл абаабди, мүн колхознигуудай ажалта үдэртэ аванс үгөөбди.

Артелиин олон гэшүүд аванс абажа һураагүй байгаа бэлэй. Тиимэһээ зарим колхознигууд аванс абахаяа арсаһаншье байгаа. Зүгөөр, тэдэнэр энэ хэмжээ-ябуулгын удхашанарые уданшьегүй ойлгожо, ажалдаа шударгыгаар хандадаг болоо һэн. Ажалаа һайнаар хэдэг болохолоороо тэдэнэр продукци ехээр үгэжэ эхилбэ. Артелиин мүнгэншье ехэ болоо. Тэрэ мүнгэнэй заримаиинь малай тэжээл худалдан абалгада гаргашалагдадаг, зариманиинь колхознигуудта авансаар үгтэдэг байба. Тиигэһээр колхознигууд ехээр урмашадаг болоо һэн. Энэ хадаа ажахые хүгжөөлгын эшэ үндэһэниинь болоо.

Энэ минии хүсөөр туйлагдаа гү? Миниишье үүргэ байгаа юумэ ааб даа. Тиихэдэ би гол түлэб колхозой түрүү хүнүүдэй зүб ба шухала гэжэ тоолоһон шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэ бэелүүлжэ эхилээ гээшэб. Гансал өөрынгөө ухаанда найдадаг хүн муу түрүүлэгшэ гээшэ гэжэ дүй дүршэл харуулдаг. Бүхы коллективэй мэдэхэ, шадаха юумые ганса хүн хэзээдэшье мэдэхэ, шадахагүй.

Иигээд манай амжалтын экономическа талыень хараад үзэе. Ажахын гү, али культурын ямар һалбариие үлэмжэ ехээр хүгжөөхэдэ ашаг туһатайб гэжэ тодорхойлхо хэрэгтэй. Зарим хүтэлбэрилэгшэд ажахын гү, али культурын али нэгэн һалбариһаа ороһон имагтал мүнгэн олзо доход тушаа хэлээд лэ, энэ орошо оруулхын түлөө хэды шэнээн зөөри хэрэгсэл, ажалта үдэр гаргашалагдааб гэжэ бодожо үзэдэггүй. Энэ буруу гэжэ һанамаар. Ажахын гү, али культурын али нэгэн һалбари ямар ашагтайб, тэрэ хадаа хэһыемнай харюулха гү гэжэ колхознигууд бододог. Манай артелиин байдалһаа нэгэ иимэ жэшээ харуулхада болохо: манайда хонидые үсхэбэрилгэ хангалтагүй байһан юм. Эндэхи эрхэ байдалда хонидые байрада байлгажа харууһалга 8 һарын турша соо үргэлжэлдэг байна. Энэ болзор соо хонид хэды шэнээн үбһэ тэжээл эдихэ байнаб? Тухайлхада хонин бүридэ 500 килограмм гү, али 30 пүүд үбһэн хэрэгтэй байна. Тэрэ үедэ үбһэнэй пүүдынь 8 түхэригтэ байһан юм. Харин тиихэдэ хонин бүриһөө 1,5—2 килограмм нооһо хайшалдаг һэмди. Тиихэлээр нэгэ килограмм нооһо абахын түлөө колхоз 125—150 түхэриг гаргашалдаг байгаа. Иигээд байхада колхоздо хони үсхэбэрилгэ ашагтай, үрэтэй гү? Үгы.

Мүн бодоод үзэхэдэ, жэл соо үнеэн бүридэ 500 түхэригэй сэнтэй 2—2,5 тонно үбһэн ба концентрат эдюулхэ хэрэгтэй болодог байгаа. Энэ тэжээлэй үнэ сэнгынь 2 мянга шахуу түхэриг болодог һэн. Үнеэд һайнаар эдеэлээд байхадаа жэл соо тус бүридөө 2,5—3 мянган килограмм һү үгэхэ юм. Тэрэниие худалдахадаа колхоз 4,5 мянган түхэригэй олзо доход абаха болоно. Тиин нэгэ үнеэндэ 2—2,5 мянган түхэриг гаргашалаад байхада, тэрээнһээ 2—2,5 мянган түхэриг сэбэр олзо орохо байна.

Ажахынгаа һалбаринуудай экономическа аша туһыень бодожо үзөөд байхадаа, колхознигууд хони үсхэбэрилэнхаар үнеэдые үсхэбэрилбэл дээрэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Зүбөөр түсэблэлгын гол удхань эндэ лэ харагдана гэжэ һанамаар. Хэрэг ажалдаа иимээр хандахада колхознигуудай зохёохы эдэбхи үүсхэлынь дээшэлнэ, тиигэжэ товарна продукци ехээр абтадаг болоно.

Малай тэжээл бэлэдхэхэ асуудалые мүн лэ иимэрхүүгээр бодомжолжо шиидхээ һэмди. Зүгөөр, кукурузын аша туһын тоогдодоггүй байһан дээрэһээ колхознай һүнэй-товарна фермэһээ 400 мянган түхэриг дутуу абаһан байна.

Нёдондо хабар бидэнэр оройдоо 27 гектарта кукуруза тариһан аад, тэрэнэй ургаашьегүй һаань ехэ хохидол болохогүй даа гэжэ һанадаг байгаабди. Теэд, һанаһандамнай орходоо һураггүй һайн ургаса гараа. Гектар бүриһөө 41 тонно силостэ оруулагдаха эшэ набша абаабди. Гадна, нэгэ хэдэн гектартань буурсагууд ургаа. Буурсагуудынь амяарлан хуряагдаа һэн. Тиигэжэ гектар бүриһөө 60 центнерһээ дээшэ кукурузын орооһон абтаһан байна. Эгээл үнэгүй тэжээл байһан аад, кукуруза колхоздо нилээд аша туһатай байба. Кукурузын силос мал ехэ дуратайгаар эдижэ, ашаг шэмэ үгэлгээ түргэнөөр дээшэлүүлбэ.

Үнгэрэгшэ зундаа 1953 оной зунайхида орходоо бага үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэһэн байгаа. Тиигэбэшье, кукурузын силостэй байһан туладаа энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо ехэ һү һаагаабди. Хэрбээ 1954 оной март һарада 50 мянгаһаа дээшэ литр һүн һаагдаһан байгаа һаа, энэ жэлэй мартда 105 мянган литр һүн һаагдаһан байха юм.

Колхозно барилганууд тухай хэдэн үгэ хэлэхэ дуран хүрэнэ. Колхоз бүхэн барилга хэхэһээ урид һайса бодомжолжо үзэхэ зэргэтэй. Бидэнэр гансата үхэрэй, тугалай, гахайн шэнэ байрануудые барижа нэгэ бага эндүүрһэн байгаабди гэжэ һананаб. Малай һайн байранууд хэрэгтэйншье хэрэгтэй. Зүгөөр, малһаа ашаг шэмэ ехээр абахын тулада түбхын түрүүн элбэг дэлбэг үбһэ тэжээл лэ хэрэгтэй байна. Малые һайнаар эдеэлүүлээл һаа, хуушаншье байрадань байлгаад, тэдээнһээ ашаг шэмэ ехээр абажа болохо байна бшуу. Бидэ эгээл һайн байрануудтай болоһон аад, харин малай тэжээл багаар бэлэдхэһэн байгаабди. Тэрэнэй эсэстэ үнеэн бүриһөө дунда миил 2.5 мянган литр һүн... Тиимэһээ эгээл түрүүн... һайн барилгануудые хэжэ... тэжээл элбэгээр бэлэдхэх... байгаа.

Нёдондо колхознай 3.08... түхэриг олзо доход оруул... Олзо доходойнгоо 6—7 мя... хэриг болоходонь лэ бидэ... ганнуудые олоор хэжэ эхил...

Һүүлэй хоёр жэлэй турш... най ажахын экономико... ямар хубилалтанууд болоо... хартаабхын гектар бүри... тонно байһан һаа, 15,5 то... тэр, овощиин—10 цент... центнер хүрэтэр дээшэлһэ... Тиихэдэ һү һаалга 1,1 мя... байһанаа 2,5 мянган литр... дээшэлээ.

Үнеэдые үсхэбэрилгэ, ... овощь тарилга манай эрхэ... эгээл ехэ ашагтай байна. ... дэбжээжэ захалһан түрүү... дэ һү һаалгые дээшэлүүл... лээбди. Удаань эртын ов... хартаабхын ургаса һайж... түлөө тэмсэжэ орообди. Мү... һо таряанай ургасые дээш... түлөө эрид тэмсэхэмнай. Т... тынгээ ажахые бүхыдэнь ... жээхэ аргатай болохомнай...

Ажалые шадамараар ... тэрэнэй түлөөһые зүбөөр ... шэ колхозно үйлэдбэрие... гэдэ угаа ехэ үүргэтэй ... дүршэл харуулна. Бидэнэ... нигуудта һара бүри аванс... халһаар үнинэйбди. Зарим... ринүүдэй үедэ колхозниг... ног бүришье аванс абадаг... бүри аванс үгэхэдэ ганс... нигуудай ажалай бүтээс... бэшэ, мүн артелиин гэшү... ньс олошорно. Хэрбээ 1... колхоздо бүлэнэртээ 600... логдожо байгаа һаа, 1955... хүн болоо.

*) Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэ дээрэ уншагдаһан лекциин хуряангы тэмдэглэл.

Үнэн сэхэ ажал

аймагай Ленинэй колхозой сабшалан дээрэ урннүүд олошоронхой. отог байрануудай газаа хонь, косилкануудай, рнуудай холо ойро нь соностоно. Тэхэ үбгөө сай уужа дүүргээд, һүүдэртэ һуужа тамзд толгойгоо үргэжэ, лэнүүдые ажаглан хаэр «үдэшэ болотор үй хаяа, һүриеэ нюруулбээб» гэжэ дуугараад, а аса баряад, һүри тээнэ.

рюунэй болоходо үгөө хахадлажа байһан бухалай һууритай һүри жа байба. Тэхэ үбгэн руулан һамнана, байд дээрэнь гэшхүүрээр гажа хаяһан үбһэеэ тараа. Энэ үедэ колхозой һү 2-дохи фермые даагша лов Тэхэ үбгэнэй хажуу ерэнэ. Морёо уяжаүрээр һүри дээрэ гарадаа, «Тэхэ Батуевич, иихэ түргэнөөр иимэ томо һүри байнат, абаһан уялгаяа болобо хаяат» гэжэ гайхамашаһаншье янзатайгаар шадалаараа ажаллаа бооб даа. Ганцаараа хүдэл ехэл түлюур байна. Һүдэр болоходо дээрэнь габ гэжэ энэ гэшхүүр хээ ехэ туһатай байгаа. лга дээрэ олооро хүдэл ехэ һайн даа, хүхюу сэн ажалайшье бүтээсэ ехэ рэдөө, энэ баглагар хара айжа ехээр шамдаба хаб. д, үбһыемни норгожо, зундаа хэһэн хүдэлмэрииемни гутаахань гэжэ һанааб,— гэжэ хэлээд үбгэнэй гэшхүүрээр доошоо буухаяа забдахадань, «та һүриеэ нюруулагты, би үбһэ асалжа үгэһүүб» гээд Цырен Будаевич доошоо һолжоржо бухал дээрэһээ буушана.

Үдэшын наранай хадын саана орохотой хамта тэдэнэр һүриеэ нюруулжа дүүргэбэ. Һүүлээрнь отогой хажууда ошожо тамхилан һуухадаа «Тэхэ Батуевич, би тандаа энэ хүдэлмэриинтнай түлөө авансаар мүнгэ асараа һэм, мүн газетын һонин хөөрэжэшье үгэхэ байгааб» гээд Цырен Будаевичын хэлэхэдэ «юрэдөө түрүүлэн һониноо хөөрэгты, мүнгэ абажа үрдинэ бэзэб» гээд, Тэхэ үбгэн хүхюун болоно.

«Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай» СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай хэһэн элидхэл тухай Цырен Будаевич ехэ ойлгосотойгоор хөөрэнэ. Энээнииень Тэхэ үбгэн ехэ анхаралтайгаар, нэгэшье үгэ унагаахагүй гэһэндэл, шагнажа һуухадаа, байд байд гээд лэ толгойгоо дохижо «тон зүб, һайн гээшэ» гэжэ дуугарна. Хөөрөөнэй дүүрэхэлээр Тэхэ үбгэн бодолгото болон, хэды минута аниргүй һууһанай һүүлээр «дайн сэрэггүйгөөр, иигэжэ амгалан ажаллажа байхаһаа ондоо ямар жаргалан байхаб даа. Һая болоһон дэлхэйн хоёрдохи дайн тухай һанахадаа, мүнөөшье зүрхэмни үбдэгшэ. Тэрэ дайнда минии ганса хүбүүн ошожо, Эхэ ороноо хамгаалалсаа бэлэй. Тиигээд гэртээ бусажа ерээгүй һэн даа...»,— гээд Тэхэ үбгэн уярһан янзатай болоно. Һүүлээрнь «манай парти ба засаг сэсэн мэргэн лэ гээшэ даа. Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуладхахын тула хэды ехэ юумэ хэнэб, үшөөшье хэхэ байха даа», — гээд нэмэнэ.

Харанхы болохын урдахана Цырен Будаевич бусаха тээшээ боложо, моринойнгоо тоног заһажа байхадаа: «Тэхэ Батуевич, Таамнай ехэ һайнаар ажаллаа байнат, энэ һүритнай 100 центнер болохо бэзэ. Таниие абаһан уялгаяа дүүргээ гэжэ колхозойнгоо правленидэ, партийна организацида дуулгахаб. Һаяар түрүүлэгшэ ерэжэ, үбһыетнай өөрөө тушаажа абаха байха»—гэнэ.

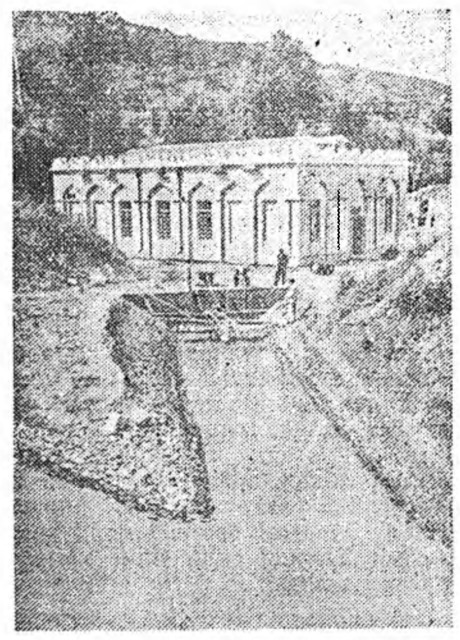
— Үгы, энэтнай үшөө тиимэ бэшэ. Намар болотор үшөө 100 центнер үбһэ сабшажа, колхоздоо тушаахаб гэжэ мүнөө шиидэбэб. Эгээн түрүүн энээн тухай хэлээрэйгты,— гэжэ хэлээд, Тэхэ үбгэн айлшанаа мордохуулба.

* * *

Тэхэ Батуевич Батуев олон жэлэй туршада колхозойнгоо үйлэдбэриин гол һалбари дээрэ үнэн сэхээр хүдэлмэрилжэ ябадаг. Мүнөө тэрэ 70 шахуу наһатайшье һаа, колхозойнгоо ажабайдалһаа таһардаггүй, хүсэ шадалаараа оролдодог юм.

Тэхэ Батуевич өөрынгөө дураар үбһэ хуряалгада гарахадаа 100 центнер үбһэ сабшажа, колхоздоо тушааха уялга абаһан байгаа. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, августын 15-да 100 центнер эрхим шанартай үбһэ колхоздоо тушаагаад, нүхэр Батуев үшөө 100 центнер үбһэ сабшаха гэжэ шиидээ һэн. Энээнэй һүүлээр 10 хоноод байхада нүхэр Батуев 50 центнерэй 1 һүри колхоздоо тушаагаад, уялгаяа дүүргэхын түлөө улам эршэмтэйгээр ажаллаа һэн.

О. Раднаев.
манай корреспондент.

Азербайджанска ССР. Һаяхан 775 киловатт хүсэтэй колхоз хоорондын Нюгединскэ ГЭС-эй барилга дүүргэгдэбэ. Энэ станци ашаглалгада үгтэжэ, Кубинска райониие электрификацилга гүйсэд дүүрэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нюгединскэ ГЭС.

ТАСС-эй фотохронико.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА

БАРИЛГАШАДАЙ ОРОЛДОЛГО

Дээдэ-Худанай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ барилгын ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Мүнөө баригдажа байһан 100 толгой үхэрэй, 500 толгой хониной багтаха байрануудые октябриин нэгэ болотор барижа дүүргэхэ зорилготой.

Барилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байгшад (бригадирынь нүхэр В. Д. Дашиев) абаһан уялгаяа хаһа болзор соонь дүүргэхын тула оролдолго ехэтэйгээр ажаллана. Бригадын залуу дархашуул П. Д. Базаров, Д. Дашицыренов, В. Рыгзенов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабари 150—200 процент хүргэнэ.

КУКУРУЗААР СИЛОС ДАРАНА

Доодо Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз кукурузынгаа ургаса хуряажа, силос даража эхилээ.

Эндэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд нүхэд Ц. Эрдынеев, Ц. Ширапов, Н. Днепровский, Д. Доржиев гэгшэд үдэр бүхэндэ 40 тонно силос дарана. Тэдэнэр силосээ заабариин ёһоор, һайн шанартайгаар дарахые оролдоно.

КОМСОМОЛЬСКО—ЗАЛУУШУУЛАЙ ВОСКРЕСНИК

«Коммунизм» колхозой таряанажалай 1-дэхи бригадада 525 квадратна метр талмайтай цементированнэ ток баригдажа байна.

Тогой барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ зорилгоор колхозой залуушуул ба комсомолецууд воскресник эмхидхэнэ.

Сатирын Булан

Магазинай архи яахадаа һулараа б?

Дабһа ехэтэй омулиин «үжэһэн» тухай фельетон «Б.-М. Үнэн» газетэдэ 1953 оной январь соо толилогдоо һэн. Закаменай аймагай Бурцакирай сельпогой түрүүлэгшэ Бадма Гуржаповай 300-гаад шахуу килограмм дабһа ехэтэй омулиие «үжэбэ», 400 банка жэмэсэй консервые «гутаба» гэжэ үрилтэ болгоһон тухай, үрилтэ болгогдоһон юумэнүүдэйнь хайшаашье ороһониинь мэдэгдэхэеэ болижо гайхал болоһон тухай ба мүн түрүүлэгшын бусад харанхы хэрэгүүд — эдишэ абаша тухай тэрэ фельетон соо хэлэгдэһэн юм. Тиин түрүүлэгшэ тушаалһаа гаргуулаа бэлэй.

Гэбэшье, Гуржапов «уһан соо хээд дарахада шэнгэхэгүй, уур соо хээд нюдэхэдэ оногдохогүй» гэгшын ухаанай ходорхой, холборхой хүн байна, эмниэгээн татажа, амаа аршаад, эрьен хаража, мүрөө арилгаад, талиншалай.

Уданшьегүй Гуржапов «өөрын хүнүүдэй һайгаар» Ждановай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай гурбадахи бригадын бригадираар томилогдоо. Теэд энэ хүн сельпоһоо өөрөө намнагдаашье һаа үрөөһэн бөөрэеэ, зүрхэнэйнгөө хахадые — һамган Долгороо баһал «өөрын хүнүүдэй һайгаар» сельподо наймаалагшаар оруулаа. Тиин мүнөөхимнай һамгаараа дамжуулан, тэрээнтэеэ хамжан харанхы хэрэгээ үргэлжэлүүлжэ байна.

Гуржапов Халхуу (нютагайхиниинь тиигэжэ нэрлэдэг) түрүүлэгшэһээ шэдүүлээд байхадаа хумиһан «даляа» мүнөө дахин үргэжэ захаланхай. Хашаа дүүрэн малтайгаа (өөрынгөө), хармаан дүүрэн мүнгэтэйгөө һогтуу байхадаа Халхуу ехээр һайрхадаг, хүнүүдтэ дээрэлхэдэг, баһадаг, бүдүүлигээр аашалдаг юм. Жэшээнь, тэрээнэй урда тээ бригадир байһан Бадма Будаевые аманда багташагүй муухайгаар хараан доромжолоо. Мүнгэнэйнгөө ехэдэ архидадаг, архиингаа һогтууда аашалдаг болоһон Халхуу түрэһэн эхэ эсэгэ хоёроо намнажархёо. Тэдэнь амяараа һуудаг болонхой.

Халхуу хаанаһаа тиимэ ехэ мүнгэ олоноб гэхэдэ, һамган Долгоройнь хүдэлдэг магазин тээшэ зааха хэрэгтэй. Урдань, Гуржаповай ноён байхада сельподо хэгдэжэ байһан харанхы хэрэг мүнөө тэрээнэй һамганай даажа байдаг магазин шадар үргэлжэлүүлэгдэжэ байна. «Шэбэнэхэһээ нэгэ үгэтэй, шэмхэхэһээ нэгэ эдеэтэй» эдэ үбгэ һамган хоёр магазинда гэжэ үгтэһэн һай һайн эд бараае Городок городой шуужуур дээрэ дабхарлаһан сэнгээр худалдажа амташашанхай юм. Шуужуур дээрэһээ сохом хэды шэнээн ехэ мүнгэ олодогыень тэрэ хоёрой шэбэнэлдэхые шагнаагүйһаа хэнэйшье сэхэ мэдэхын аргагүй ха юм даа. Тэдэнэр тюль метрын 50 түхэригөөр худалдаа гэлсэдэг.

Гадна, тэдээнэй мүнгэ олодог үшөө нэгэ, зондо мэдэгдэһэн аргань юуб гэхэдэ, наймаалагша Долгор бутылкануудтай архи гэртээ абаашажа, тэндэһээ худалдадаг. Тиихэдэ наймаалагшын гэртэ ороһон магазинай архи градусаа табижа һуларшадаг болонхой. Тиигэжэ һуларһан архиин амта үзөөшэд гэхэдэ: Молон Эрдынеев, Михаил Лупсанов, Очир Эрдынеев, Хорло Абашеев ба бусад болоно.

—Магазинай архи танайда орходоо яагаад һуларнаб? — гэжэ асуухада наймаалагша Долгор гал уһан боложо намнадаг юм. «Магазин соо үни хэбтэһэн архи бутылка соогоо һулардаг юм гэжэ мэдэнэгүй гүт?!» гэжэ байжа хашхарһан ушар бии.

Теэд наймаалагша Долгорой хэдышье хашхараа һаа «хара хирээ сагаан болохогүй» хамнай даа. Архиин градусай хорожо байхада, Халхуутанай хармаанай зузааржа байдагынь, олон табые шашалтагүй, эли ха юм даа!

Халхуутанай хармаанай зузаарһан гурбадахи баримта (зондо мэдэгдэһэн) юуб гэхэдэ, тусхай комиссиин үрилтэ гэжэ тоолоһон сахарай тоорог хаядаһые Долгор эльһэн сахар соо холижо наймаалһан юм.

Дабһа ехэтэй омуль «үжөөһэн» мүртөө халба буужа гаралсаһан Гуржапов, магазинай архиие һуларуулдаг шэдитэй болоһон тэрээнэй һамган Долгор хоёр энэ фельетоной һүүлээр хайшан гэжэ амаа аршаад, мүрөө арилгаад гаралсагша ааб?

Р. Гармаев,
Ш. Номгонов.

Редакцида ерэһэн бэшэг

Һайжаруулхаар болоо

Манай Улан-Удэ городой нэгэ районһоо нүгөө район хүрэтэр автобусоор ошохо гээшэ заримдаа бэрхэшээлтэй болоно. Юундэб гэхэдэ, зарим автобусууд табигдаһан расписаняараа ябадаггүй. Кондукторнууд, шофёрнууд өөһэдынгөө һанаашаар автобусоо ябуулдаг зандаа.

Илангаяа ПВЗ, Шишковка, Мяханай комбинат ошохо автобусууд расписаняараа ябадаггүй. Тиимэһээнь автобусой тогтодог газарта олон хүн сугларжа, автобусто һуухань бэрхэтэй болодог.

Эдэ дутагдалнуудые автотранспортна конторын хүтэлбэрилэгшэд усадхаха гэжэ оролдоногүй.

Автотранспортна конторын хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын түлөө хэмжээ абахаар болоо.

И. Воробьев.

Залаагай культбаза

аймагай Маленковой колхозой Тухум гэжэ нюхи партийна эхин органиба колхозой правлениин республика соо эгээ түрүүтбаза бии болгогдоо һэн. база колхозн игуудай, малам ургажа байгаа культэнүүдыень хангаха зоор бии болгогдоһон байтбазын хүдэлмэрилэгшэд й, малшадай дунда культүүжүүлгын хүдэлмэри КПСС-эй ЦК-гэй Пленутоолнуудые тэдэндэ гүйойлгуулхын, тэдэнэй ажарилгонуудые тодорхойлжо лекци, хөөрэлдөөнүүдхэһэн, һонирхолтой кинодые харуулһан байна.

гүй энэ колхозой бусад мүн лэ культбазанууд һэн. Мүнөө тус колхонютагта тогтоогдоһон лангаяа шалгарна. Эндэхи культбазын гэрынь уужам, һаруул юм. Культбазын хүдэлмэри партийна эхин организациин баталһан түсэбөөр ябуулагдана. Мүн юһэн хүнһөө бүридэһэн совет культбазын хүдэлмэриие эмхидхэжэ, дутуу дундануудыень усадхажа байдаг. Культбазада үдэр бүри дежурства тогтоогдонхой.

Хөөрэлдөө, лекци, элидхэл эмхидхэлгэдэ түрүү колхознигууд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна мэргэжэлтэд, һургуулиин багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд болон хүдөөгэй бусад эдэбхитэд дуратайгаар хабаадалсадаг байна.

Малшадай түсэбөө дүүргэжэ байһыень харуулһан дүнгүүд показателиин доска дээрэ ходо шэнэлэгдэжэ байдаг. «1955 ондо ямар амжалта туйлахын түлөө колхознай тэмсэнэб?» гэһэн стенддэ ажалай шухала показательнууд, һү һаалгын график болон малажалай дэбжэлтэ харуулагдана. Энэ стенд малшадые ехээр һонирхуулдаг, тэдэнэй ажалай амжалтануудые туйлахадань зоригжуулдаг, урмашуулдаг.

300 гаран элдэб номуудтай библиотекэ эндэ бии, шэнэ газетэ, журналнуудые, хүдөө ажахын, уранһайханай литературые малшад уншажа байдаг.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой культбазанууд хадаа малшадай, колхознигуудай культурнаар амарха, хүхихэ, сэнгэхэ газарынь болонхой. Культурын иимэ гуламтанууд мүн республикымнай бусад аймагуудта бии болгогдожо, мүнөө хүдөөгэй ажалшадай, малшадай культурна эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангана.

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, культбазануудые даагшанар ба хүдөөгэй бусад эдэбхитэд культбазануудаа ерэхэ үбэлдэ саг болзор соонь бэлэдхэхэ тушаа зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

И. Баженов.

...идые үбэл хурьгалуулдаг болохо

Селендумын МТС-эй харьяата колхозуудай дүй дүршэлһөө

бэшэ, харин үбэлдөө хогалуулха аргын айхабтар һатай байһаниие хони үсг түрүү ажахынуудай дүй научно-шэнжэлэлгын эмануудай хүдэлмэринүүд улна. Хонидые үбэл хурьа тэдэнэй үрэжэлынь һайшар иимэһээ эхэ хонид хони үсхэбэрилхэ гүрэнэй жалтататайгаар дүүргэлгэ һална. Тиимэһээ зундаа, ргаа эхэ хонидые ороондо ёотойбди. Юуб гэхэдэ, зун, хонид тобир тарган байжа, , бэе һайнтай түл үгэдэг. таа сэбэр агаарта, бэлжа, шэмэтэй набша ноһэн ехэ хонид заатагүй турэдэг байһыень дүй уулна. Тобир тарган хоо һайнаар орожо, ороое богони болзор соо, аар үнгэргэхэ арга бошадта олгоно.

ые үбэлэй үедэ хурьгаөрдохи аша туһань юуб үүдынь түргэнөөр түлжэ. Үбэлдөө гараһан хурьгад ехэ боложо, хабар эртэ ита бэлшээридэ гаража, бэелдэг байха юм. Үбэлбар эртэ һайнаар харууһа. эдеэлүүлэгдэжэ байһан бэлшээриин үедэ амидынгаа ехээр нэмэжэ, мяха, носүгэнэ. Иимэ хурьгад 30—35 килограмм амиүртэй болодог. Иигэбэетэй болоһон хурьгад тэсэбэритэйгээр дабажа гарана. Хабар орой гараһан хурьгад үбэлжэлгэдэ ехэ бэрхэшээлтэйгээр ородог гэжэ манай МТС-эй харьяата колхозуудай хүдэлмэри дээрэһээ харагдана.

Тэрээнһээ гадна, үбэл эртэ гараһан хурьгад зунай халууниие тэсэбэритэйгээр дабажа, мүн бүдүүн тэжээл һаад түбэггүйгөөр эдижэ тобир тарганууд болохоһоо гадна, саашадаашье бэень һайнаар түлжэдэг юм.

Үбэл эртэ гараһан хурьгадһаа хабар-зундаа 600—700 грамм хүрэтэр нооһон хайшалагдана. Тиимэһээ манай колхозууд нооһо элбэгээр абажа, энээнһээ олзо доход ехээр оруулдаг болонхой.

Тиихэдэ эхэ хонидоо хоёр ондоо болзорто гэхэ гү, али зунай ба намарай үедэ ороондо оруулхадамнай колхозуудта байһан племенной хусануудые дүүрэнээр хэрэглэхэ арга боломжо олгоно, тиигээд племенной хусануудта бүхы эхэ хонидоо табиха болонобди.

Манай Селендумын МТС-эй харьяата бүхы колхозууд 1954 онһоо хойшо августын 10—15-һаа октябриин 1 хүрэтэр эхэ хонидоо ороондо оруулжа, үбэлдөө хурьгалуулдаг болоһон байгаа. Тиигэжэ январиин хоёрдохи хахадһаа мартын 1 болотор хонидоо хурьгалуулдаг болоо. Нёдондо МТС-эй бүхы колхозуудта 6582 эхэ хонин, тэрэ тоодо гансахан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 3371 хонин гэхэ гү, али бүхы хонидойнь 39 процент ороондо оруулагдаа һэн. Бүхы хонидоо зундаа, намар эртэ ороондо оруулһамнай намар орой, ноябрь ба декабрьда ороондо оруулһанда орходоо һайн үрэ дүн харуулаа.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой эртэ ороондо оруулһан хонидой 95 процентнь хурьгалһан байна. Тиихэдэ ахалагша хонишод нүхэд Мункуев, Ишеева гэгшэдэй даадаг отарануудта эхэ хонидой һубайралга огтолон усадхагдаһан байха юм. МТС-эй зоны бусадшье колхозууд тэрэшэлэн һайн дүнгүүдые туйлаа һэн. Урдань эхэ хонидоо олоор һубайруулдаг Калининай нэрэмжэтэ колхозшье хонидоо эртэ ороондо оруулжа, тэдэнэйнгээ 82 процентые хурьгалуулжа шадаһан байна.

Тус колхозой, мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай хонишод үбэл түрэһэн бүхы хурьгадаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулһан байха юм. Жэшээлхэдэ, ахалагша хонишон Доржи Цыгуевай отарынхид январьда гараһан 320 толгой хурьгадай нэгыеншье хороогоогүй. Мүн нүхэд Ринчиновэй, Б. Батуевай отаранууд түлнүүдээ һайнаар харууһална.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Гарма Гармажаповагай отарын хонишод үбэл гараһан 240 хурьгадаа, мүн ахалагша хонишон Д. Данзановагай отарынхид үбэлэй 130 хурьгадые хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишод үбэлдөө абаһан хурьгадайнгаа 90 процентые, тиихэдэ хонишод нүхэд Б. Очиртарова, Б. Ц. Цыденишеев, Ц. Д. Нимаева гэгшэд үбэл түрэһэн бүхы хурьгадаа хоролтогүйгөөр ондо оруулһан байна. Иимэ жэшээнүүд олон.

Эдэ колхозуудта үбэл хурьгалуулхын тулада эхэ хонидой тусгаар отаранууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Эндэ хонид хурьгатаяа хамта үбэлжүүлэгдэнэ. Иимэ отарануудта түрүүшын ээлжээндэ нарин ба нарибтар нооһотой, һайжаруулагдаһан үүлтэрэй хонид үгтөөд, уужам, дулаан байрануудаар хангагдаһан байгаа. Гэбэшье, олохон колхозууднай үбэл хонидоо муу байрануудта хурьгалуулһан байна. Теэд иимэ байрануудта хурьгадай дааража үбшэлһэн гү, али хүлдэһэн ушар үзэгдөөгүй. Эхэ хонидой олоор хурьгалжа эхилхэһээнь бүри урид эдэ отарануудай хонишод хото хоройнгоо нүхэнүүдые бүтүүлһэн, байрануудаа һайнаар дулаалһан байгаа. Нарай хурьгадые байлгахын тула байрануудай тэг дунда багашаг таһалгануудые бариһан байгаабди. Тиигээд гэрэл багатай байрануудта сонхо ба вентиляци хэгдэһэн юм. Уйтан, гэрэл багатай байра соо хашалдажа байһан хонидһоо гараһан хурьгад муугаар тэнжэдэг.

Хонидоо үбэлдөө хурьгалуулха болзор тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Декабрь—январьда гараһан хурьгад һайн байдаг. Юуб гэхэдэ, бэлшээридэ гаратараа бэежэдэг юм. Июль соо, ехэ халуун үедэ хонидые ороондо оруулхада тиимэ һайн үрэ үгэнэгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Манай эндэ январь һара соо гараһан хурьгад һайнаар түлжэдэг гэжэ дүй дүршэл харуулаа. Тиимэһээ манай эндэхи колхозууд хонидоо август, сентябрь һарануудта ороондо оруулдаг болоо.

Тэрээнһээ гадна, январь, февраль һарануудта хонидые хурьгалуулхада, декабрьда хурьгалуулһанда орходоо үбһэ тэжээл багаар гаргашалагдана.

Тиибэшье, МТС-эй харьяата колхозууд хурьгадые абаха талаар олон дутагдалнуудтай байна. Түбхын түрүүндэ, шэнэ түл абалга 3—4 һара соо, заримдаа бүришье дээшэ үргэлжэлнэ. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо түл абалга декабрьһаа июнь хүрэтэр үргэлжэлһэн байха юм. Тиин декабрь соо 20 хурьга, январь соо—991, февральда—2044, март соо—41, апрельдэ—1173, майда — 1895, июньдэ—405 хурьга абаһан байгаа. Энэ юун дэрэһээ болооб гэхэдэ, эндэхид нэгэ доро олон хурьга абахаһаа бэрхэшээһэн байна.

Ушар иимэһээ хонидоо шадаал һаа дутэ дутэ сагуудта ороондо оруулха ёһотойбди. Хониной хурьгалха үедэ отарануудта хонишодой үсөөн байгаа һаань, колхозуудай правленинүүд хүниие нэмэжэ үгэхэ уялгатай. Хонидые ороондо оруулха ба хурьгалуулха болзор һунаахада олон хонид һубайрдаг. Энэ жэлһээ эхилжэ, хонидые ороондо богонихон болзор соо, шадабал 30—40 үдэр соо оруулжа дүүргэхэ хэмжээ абаха шухала. Тиихэтэй хамта, хонидые хоёр дахин ороондо оруулжа, эхир хурьга абадаг болохо ёһотойбди. Зунай үедэ үнгэргэгдэдэг ороонной кампанида олон дутагдалнууд гарадаг. Хонидые искусственнаар үрэжүүлхын тула һайнаар түхеэрэгдэһэн гэр байранууд дутамаг байдаг. Хонишод иимэ байрануудые өөһэдөө түхеэржэ, үнэтэ сагаа гээдэг байна. Ушарһ иимэһээ МТС-үүд ба колхозуудта хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ зохид нүүдэл байра бариха шухала гэжэ тоолоноб.

Һайнаар тэжээгдэһэн ба харууһалагдаһан хонидой һайн ба олон хурьга үгэдэгынь хэндэшье мэдээжэ. Теэд энэ талаар манай колхозуудта олон дутагдалнууд бии. Зарим колхозууд хонидтоо үбэлжэлгын үедэ бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэдэггүй байна. Тиимэһээ хонидоо хурьгадтайнь хүйтэнэй үедэ адуулжа, ехээр тураана.

Манай МТС-эй мэргэжэлтэд колхозно хонишодтой хамта энэ жэлдэ ороонной кампаниие урда урдынхиһаа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, нэгэшье хони һубайруулхагүй гэжэ оролдоно. Энэ хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгоёо тэдэнэй дүүргэхэ байһанинь лабтай. Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай малшад хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байха.

Б. ФОМИН, Селендумын
МТС-эй главна зоотехник.

Антонин Запотоцкиин бэеын элүүр тухай мэдээсэл

ПРАГА, сентябриин 2. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын дамжуулhанай ёhoop, Чехословацка Республикын президент Антонин Запотоцкиин бэеын элүүр тухай нимэ мэдээсэл сентябриин 2-то пражска сагаар үглөөнэй 9 часта хэблэгдэhэн байна:

Һүүлэй 24 часай турша дотор республикын президент нүхэр Антонин Запотоцкиин бэеын элүүр бараг hайн байба, зүрхэнииншье жэгдэ hайнаар сохилно.

Республикын президент нүхэр Антонин Запотоцкиин hайн боложо байhан дээрэhээ тэрэнэй бэеын элүүр тухай мэдээсэл үдэр бүхэндэ хэблэгдэхээ болибо.

Парламентнууд хоорондын союзай конференциин дүнгүүд тушаа

ХЕЛЬСИНКИ, сентябриин 2. (ТАСС). Парламентнууд хоорондын союзай конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаhан зарим нэгэн парламентска делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн тэрэшэлэн парламентаринарай конференциин дүнгүүд тухай хэлэhэн үгэнүүдые газетэнүүд хэблэбэ.

Юрэнхы дээрэнь хаража үзэхэдэ, Хельсинкидэ болоhон конференци нилээд амжалтатайгаар үнгэрөө гэжэ англиийска делегациин хүтэлбэрилэгшэ Скотт мэдүүлбэ. Нацануудай хараа бодол дүтэлжэ байна, энээнэй урда тээ эбсэшэгүй байhан асуудалнууд шиидхэгдэхээр хэбэртэй боложо байна гэбэ.

Парламентнууд хоорондын союзда Хитадай Арадай Республикын орохо тухай асуудалые дурдаха зуураа, ойрын саг соо Хитадай уригдаха байhандань хэнишье hэжэг hананагүй гэжэ Скотт хэлэбэ.

Бельгиийскэ делегациин толгойлогшо сенатор Ролен ингэжэ хэлэбэ: арсалдаатай асуудалнуудые эбэй ёhoop шиидхэхэ тухай конференци дээрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдэгдөө, эбтэй амгаланаар зэргэлээд ажабайха асуудалда конференци гол анхаралаа хандуулба. Хитадые гэшүүн болгожо абаха тухай асуудалые буруушаадаг зарим бүлэгүүдтэ дурагүйтэhэн хэбэртэйгээр Ролен хэлэбэ.

Түгшүүрилтэй байдалые hулаpyулха ябадалда энэ конференци ехээр туhалаа гэжэ англиийска делегациин гэшүүн Маркуэнд мэдүүлбэ.

Буу зэбсэг хуряалгаар ООН-эй комиссиин Подкомитедэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 1. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряалгаар ООН-эй комиссиин Подкомитедэй заседани үсэгэлдэр болобо. США-гэй түлөөлэгшэ Стассен түрүүлэгшээр hyyба.

Президент Эйзенхауэрэй оруулhан дурадхал ерэхэ неделидэ Подкомитедтэ зүбшэн хэлсэгдэхэ бээз гэжэ заседаниин дүүрэhэнэй hүүлээр хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ Стассен мэдүүлбэ. Тэрэнэй өөрынь hанахада, Подкомитет зүбтэй шиидхэбэри гаргахын түлөө оролдоно гэжэ Стассен хэлэбэ.

Подкомитедэй удаадахи заседани сентябриин 1-дэ болохо байна.

США ба СССР хоорондоо профсоюзна делегацинуудые эльгээлсэхэ тухайнь

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 2. (ТАСС). Массачузетс штадай ажалай федерациин орган—«Нью Ингленд Джорнэл оф Лейбор» газетэдэ американска профсоюзна ажалябуулагша Райт гэгшын статья толилогдобо. США ба СССР-эй хоорондоо хүдөө ажахын делегацинуудые эльгээлсэhыень тэрэ ехээр hайшаагаад, профсоюзна делегацинуудые эльгээлсэхыень дурадхана.

Монгол Арадай Республикатай дипломатическа харилсаатай болохоор Индиин шиидэhэн тухай индийскэ газетын мэдээсэл

ДЕЛИ, сентябриин 2. (ТАСС). «Таймс Оф Индиа» газетын мэдээсэhэнэй ёhoop, Инди хадаа Монгол Арадай Республикатай дипломатическа харилсаа байгуулха гэжэ шиидэбэ. Энээн тухай тусхай мэдээсэл ойрын сагта соносхогдохо байна.

Советскэ хүдөө ажахын делегаци Канадада ошоод байна

ВИННИПЕГ, сентябриин 1. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Советскэ хүдөө ажахын делегаци Саскачеван провинцида байhан hүүлшынгээ үдэрые Свифт Каррент город шадар үнгэргэбэ. Зарим делегадуул эндэхи туршалгын станцине хараба, зариманиинь «Матадор» гэжэ кооперативна фермэдэ ошобо.

Туршалгын станци дээрэ директор д-р Грант-Денике түрүүтэй станциин научна хүдэлмэрилэгшэд советскэ делегацине угтаба. Свифт Каррентдахи станци хадаа Канада соогоо хүдөө ажахын эгээн томо научна эмхи зургаануудай нэгэниинь юм гэжэ тэдэнэр хөөрэбэ. Энэ станци газар тариалангай, малажалай, хүдөө ажахые механизацилгын, ороohото ба малай тэжээлэй культурануудай, шубуу үсхэбэрилгын, бэлшээриин ба огородно культурануудай таhагуудтай юм. Эндэ 40 научна хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Туршалга хэдэг полиинь талмай 5 мянган акр юм.

Зундаа гандахадань, хүйтэн үбэлэй болоходо хайшан гэжэ хүрьhэ элдүүрилхэ тухай шэнжэлэлгэ хэhэнээ станциин хүдэлмэрилэгшэд советскэ делегациин гэшүүдтэ хөөрэжэ үгэбэ. Советскэ делегаци тэрэ хүдэлмэриин хэгдэжэ байhан полинуудые хараба, хайшан гэжэ шэнжэлгэ хэгдэжэ байhантайнь танилсаба. Туршалга хэхэ зорилготойгоор элдэб сортын шэниисэнүүдэй таригдажа байhан полиие тэдэнэр хараба. Станциин газар тариалангай таhагай хүтэлбэрилэгшэ д-р Янзентай делегациин гэшүүд хөөрэлдэбэ. Шэниисэ таригдаха газарые элдүүрилхээр станциин эрдэмтэдэй хэhэн шэнжэлгэ тухай тэрэ хөөрэжэ үгэбэ.

Үдын хойнохи сагые делегациин гэшүүд малажалай таhагта үнгэргэбэ. Үбэлэй хүйтэнине тэсэдэг нарин нooһотой хонидые бии болгохо талаар туршалгын фермэ дээрэ хэгдэжэ байhан тухай д-р Михр хөөрэбэ.

Советскэ делегациин гэшүүдэй заримадынь Свифт Каррент городhoo 90 модоной газарта байhан «Матадор» гэжэ кооперативна фермые хараба. Энэ фермые 1946 ондо 17 хүн —дэлхэйн хоёрдохи дайнда хабаадалсагшад эмхидхэhэн байна. Тэдэнэр хүдөө ажахые ганса гансаараа эрхилхэ гэхэдээ зөөригүй байhан юм. Тиигээд бултадаа хамтаржа, мүнгэ урьhаар абаад, правительствоhoo 10 мянган акр газар арендээр эрижэ, шухала хэрэгтэй зэр зэбсэг түхеэрhэн юм. Тэдэнэр мүнөөшье хамтаараа ажаллаhaap.

Энэ фермэдэ гол түлэб шэниисэ таригдадаг. Малынь тон үсөөн. Фермэ дээрэ 4 гусенична, 3 колёсно тракторнууд, 3 виндроуэр, 4 культиватор, 4 ашаанай машина ба бусад зэр зэмсэгүүд бии. Жэл бүхэндөө энэ фермэ дунда зэргээрээ 75 мянган бушель шэниисэ худалдадаг. Газар эдлэhэнэйнгээ түлөө ургасынгаа 7-ной нэгэ хубиие фермэрнүүд правительстводаа тушаадаг. Худалдахань бэрхэтэй байhан дээрэhээ нёдондо жэлэй ургасын 35 мянган бушель шэниисэ энэ фермэдэ үлэнхэй.

Советскэ делегациин хоёр бүлэгүүд Свифт Каррент аэродром дээрэ ниилэбэ.

Саскачеван провинцяар аяншалга эмхидхэhэнэйнь ба хүндэтэйгөөр угтан абаhанайнь түлөө Саскачеванай хүн зондо, Свифт Каррент гэжэ туршалгын станциин научна хүдэлмэрилэгшэдтэ ба албан түлөөлэгшэдтэ ниидэхынгээ урда тээ В. Мацкевич баярые хүргэбэ.

Үдэшэниинь советскэ делегаци Виннипег ерэбэ. Үглөөдэр түсэбэйнгөө ёhoop советскэ делегаци Онтарио провинци ниидэн ошохо юм.

Вьетнамай Демократическа Республикын арбан жэлэй ойе Ханойдо hайндэрлэбэ

ХАНОЙ, сентябриин 2. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, мүнөөдэр Вьетнамай Демократическа Республикын столица — Ханойдо республикын арбан жэлэй ойдо зорюулагдаhан сэрэгэй парад ба ажалшадай демонстраци болобо. Эртэ үглөөгүүр Ха-Динь талмай дээрэ ажалшадай түлөөлэгшэд, айлшад, дипломатическа корпусой гэшүүд сугларба. Тэбхэр арбан жэлэй урда тээ эгээл эндэ президент Хо Ши Мин Вьетнамай бэеэ даанхай байдалтай болоhон тухай соносхоhон юм.

Үглөөнэй 6 час 25 минутада тэндэ байлсагшадай нэрьемэ альга ташалга доро президент Хо Ши Мин, Вьетнамай ажалшадай партиин генеральна секретарь Труонг Шин, национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ ба национальна нэгэдэмэл фронтын национальна комитедэй түрүүлэгшэ Тон Дук Танг, премьерын орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Фам Ван Донг, национальна обороной министр ба Вьетнамай Арадай армиин главнокомандалагша генерал Во Нгуен Зиап болон бусад трибунада гараба.

Һайндэрэй эхилhэн тухай артиллерийскэ салют мэдээ үгэбэ. Президент Хо Ши Мин микрофоной дэргэдэ ошожо, сугларагшадые халуунаар амаршалба. Республикын бии болгогдоhoнhoo хойшо үнгэрhэн 10 жэлэй турша дотор ямар ехэ хубилалтануудай болоhон тухай тобшохоноор хэлээд, президент Хо Ши Мин вьетнамска арадай ба правительствын саашанхи зорилгонууд тухай тэмдэглэбэ.

Вьетнамай арадай армиин главнокомандалагша генерал Во Нгуен Зиап сэрэгүүдэй урдуур ябажа гараад, hайндэрэй приказ уншаба. Тэрэнэй hүүлээр парад эхилбэ. Ябган сэрэгшэдэй колоннонууд, машинада hyyhан ябган сэрэгшэд, зенитнэ артиллери, танкова частьнууд трибунын урдуур ябажа гарана.

Парадай hүүлээр болоhон ажалшадай демонстрацида 170 мянган хүн хабаадалсаба.

Индонезидэ болохоёо байгаа парламентска hунгалтануудай урда тээ

ДЖАКАРТА, сентябриин 2. (ТАСС). Сентябриин 29-дэ хараалагдаhан парламентска hунгалтанууд бүхы газар нютагуудта болохогүй гэжэ Харахапын правительство мэдүүлhэн юм. Энэ хараа бодолые индонезийскэ олониитэ шүүмжэлэн буруушаана.

Сентябриин 29-дэ бүхы орон дотороо hунгалтануудые үнгэргэхын тула ямаршье юумэн haaд тойбо хэнэгүй гэжэ «Берита Индонезия», «Мердека», «Сулу Индонезия» болон бусад газетэнүүд тэмдэглэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, областной hунгуулиин комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй зүблөөн Джакартада болоhон юм. Ороной бүхы районууд, областьнууд бултадаа шахуу hунгалтануудта бэлэн болонхой гэжэ тэрэ зүблөөн дээрэ хэлэгдэhэн байна.

Пакистанай премьер-министрын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, сентябриин 2. (ТАСС). Рейтер агентствын Карачиhaa мэдээсэhэнэй ёhoop, учредительнэ суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Пакистанай премьер-министр Чоудхури Мохаммед Али гэгшэ Мароккын ба Алжирай арадуудые Пакистан бүримүhэн дэмжэнэ гэжэ мэдүүлбэ.

Ойрын сагта тэдэнэр өөhэдынгөө табиhан зорилгые дүүргэхэ байха, саашадаа шуhа адхаралгые Франци болюулха байха гэжэ тэрэ найдаба.

Аргентинэдэхи байдал

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 1. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэлэй ёhoop, мүн информационно агентствонуудай корреспондентнүүдэй Буэнос-Айресhaa мэдээсэhэнэй ёhoop президент Перонийе дэмжэhэн ба тэрэнэй тушаалhaa гараха ябадалые буруушааhан забастовко бүхы орон дотор дэлгэрбэ. Августын 31-нэй турша дотор ороной бүхы районуудhaa ажалай бүгэдэниитын конфедерациин профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэд Аргентинын столицада ерэжэл байба.

Үдэшэлэн ехэ талмай дээрэ сугларhан хэдэн мянган хүнэй урда президент Перон үгэ хэлэбэ. Тушаалhaa гараха тухайгаа оруулhан дурадхалаа hөөргэнь бусаажа абанаб гэжэ Перон мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 2. (ТАСС). Буэнос-Айресhaa хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhoop, орон дотор амгалан байдал тогтобо.

Эмхи зургаанууд, промышленна ба худалдаа наймаанай предприятинууд хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Буэнос-Айреста онсо байдал тогтоохо тухай хуулине сентябриин 1-нэй үдэшэлэн национальна конгрессэй депутадуудай палата ба сенат баталан абаба.

Республикын hургуулинуудта занятинууд эхилбэ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зүүн гарhaa—гурбадахи hургуулиин нэгэдэхи ... урок боложо байна. Түрүүшын партада Люда Елшина багшынгаа хэлэ... ширхолтойгоор шагнажа hyyна.

Республиканска хүүгэдэй хүгжэмэй hургуулиин фортепианын баг... Тогочеева 5-дахи классай hурагша А. Итыгиловада заажа байна.

М. Минеевэй ...

Сиридэ болоhон сүүдэй процесс дээрэ

ДАМАСК, сентябриин 2 (ТАСС). Мүнөө үедэ тараагдаhан «Национально-социальна партиин» лидернүүдэй нэгэн Махайри сирийскэ армиин генеральна штабай начальнигай туhалагша байhан полковник Малика гэгшын алуулhан тухай хэрэгээр hая эхилhэн сүүдэй процесс дээрэ мушхэбэреэ үгэбэ. Тиихэ зуураа энэ организаци тагнуул хэдэг байгаа, хари гүрэнүүдээр, тодорхойлон хэлэхэдэ, США-тай ба Ирагтай холбоо барисаатай байгаа гэжэ тэрэ мэдэрбэ.

Махайриин хэлэhэнэй ёhoop, Сиридэ байгаа Ирагай сэрэгэй атташетай тэрэ өөрөө барисаатай байба. Тэрэнь «национально-социальна партида» мүнгөөр туhаламжа хүргэдэг байба.

Хойто Африкадахи байдал

ПАРИЖ, сентябриин 1. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhoop, Хойто Африкадахи байдал айхабтар түгшүүрилтэй байhaap. Алжиртахи байдал «энээнhээ урагша хэдыдэшье нимэ хүндэ байгаагүй юм» гэжэ «Фран-Тиреж» газетэ бэшэнэ. Буhалгаа хэhэн зоной ба французска сэрэгүүдэй хоорондо Боной райондо ба ороной бусадшье газарнуудта үсэгэлдэр тулалдаанууд болобо. Тэдэ тулалдаануудай үедэ 23 хүн алуулаа, 70-аад хүн шархатаба. Эль-Аруш райондо буhалгаа хэhэн хүнүүд французска геликоптерые буудан унагааба. Нэгэ пилодынь ухэжэ, нүгөөдэнь хүндөөр шархатаба. Газетэнүүдэй мэдээсэhэнэй ёhoop, Алжирта болоhон хүдэлөөнэй үедэ августын 20-hoo 27 хүрэтэр буhалгаа хэhэн 1273 хүнүүд алуулба. Буhалгаа хэhэн 1024 хүнүүд, тэрэ тоодо 81 шархатагшад плендэ абтаhан байна. Мүн энэ үедэ французска талын 123 хүн алуулhан ба 223 хүн шархатаhан байна.

Һаяын хүдэлөөнүүдтэ хабаадалсаhан хүнүүдтэ эсэргүү шэглүүлэгдэhэн хэhээлтэнүүд Мароккодо хэгдэжэ үргэлжэлhөөр. Танкнууд ба авиациин хабаадалгатайгаар сэрэгэй ябуулганууд хэгдэнэ. Кенифра городто олон хүн зон арестовалагдаба. Ганса ганса хүнүүдэй алуулха ябадал үргэлжэлhөөр. Рабатын арабска кварталда нэгэ марокканец алуулаа, нэгэ хүн шархатаа. Энэ хэhээлтэнүүдые буруушааhанай тэмдэг болгон, Маракеш городой ремесленнигүүд ба наймаашад өөhэдынгөө лавка, магазинуудые хааба.

Французска засагаархид Мароккодо ба Алжирта сэрэгэй частьнуудые эльгээжэл байна.

Гетеборгдо боложо байгаа шатарай турнир

ГЕТЕБОРГ, сентябриин 2. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** 2-дохи турта Унцикертэй уулзаhан югославска мастер Фудерер эрхим hайнаар наададаг байhанаа харуулба. Тэрэнэй добтолгые немецкэ гроссмейстер hаатуулжа яашье шадабагүй. 39-дэхи ябадалдаа Унцикер шүүгдээб гэжэ мэдэрбэ.

Найдорфтой наадаха зуураа, венгерскэ гроссмейстер Сабо түрүүшээр hайн байдалтай байба. Удангүй тэрэ алдуу хэжэрхёо. Тиихэлээрнь Найдорф шүүгээ. Спасский Мединэтэй наадаха зуураа, тэргэ тэмээ хоёрыень эдижэ, уданшьегүй шүүбэ.

Гимар Сливые шүүгээ. Энэ турай дүүрэхэ багта Керес США-гэй чемпион Бисгайерые илаба.

Пахман — Илшвицкий, Панно — Петросян, Филипп—Штальберг гэгшэдэй партинууд тэнсэлгээр дүүрэбэ.

Гроссмейстер **И. Бондаревский.**

Сагай уларил тухай

(Фенологой тэмдэглэл)

Августын hүүлшын 10 хоногто республика дотор намдуу дулаахан үдэрнүүд болоо. Эдэ үдэрнүүдтэ агаарай температура үнгэрhэн олон жэлнүүдэй энэ хугасаатай сасуулхада 1—3 градусаар дулаан байгаа.

Августын 21—22-ой үдэрнүүдтэ илангаяа халуун боложо, эгээн халуун сагтань агаарай температура 30—37 градус хүрөө.

Удаань агаарай температура эрид доошолжо, Орлик, Багдарин, Сосново-Озёрскдо 1—3 градус хүйтэн болоо.

Үнгэрhэн арбан хоногто шиниг нойтон тэгшэ бэшээр ороо. Сэлэнгэдэ, Мухаршэбэртэ, Хоридо, Яруунада 2—5 миллиметр, Улан-Үдэдэ, Кабанскда, Баргажанда, Бичурада, Закаменда, Юрөөдэ, Кяхтада 8—12 миллиметр шиниг нойтон ороhон байна. Нижне-Ангарскда, Орлигто, Түнхэндэ бүри ехээр — 3... лиметр хүрэтэр шиниг нойто...

Ингэhээр hотой намар... Августын 22 25-да хуhан... han, мойhоной набша нам... жа захалаа. Городто у... набшаhан нёдондонойхидо... 8—10 үдэрөөр урид шалан...

Республикын тала да... сэгүүд үшөө hалбарhаа... Хада нуганудта алирhан... шасаргана ба бусад эдеэш...

Августын 20-hoo уhана... та агнуури захалаа.

Шубууд hүрэг hүрэгөө... шаа халуунай оронго ни... жо байна. Августын 29-дэ... дарай хараасгайнууд ... Суусагаалжан ба бусад ... бууд урагшалжа байна.

Ажалшадта шүүбэринүүд шүлэгдэнэ

Улан-Удын центральна 301-дэхи нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьhаламжын (1953 оной гаргалга) шүүбэритэ 4-дэхи тиражаар ажалшадта шүүбэринүүдые түлэжэ байна.

Түрүүшын 6 хоногой туршада 214260 түхэригэй шүүбэ... лэгдөө. Тэрэ тоодо, нэгэ о... 10 мянган түхэригэй шүү...

В. М...

Редактор Д. Л. ЛОБ...

Адрес редакции: г. Улан- Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37. партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н- 00555. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №